

DANMARK UD AF KRISEN 2

– TILBAGE TIL GRØN VÆKST

100 KONKRETE FORSLAG

5 INDSATSOMRÅDER: Klima, infrastruktur, udvikling,
eksport og konkurrencekraft

25.000 ARBEJDSPLADSER

40 MIA. KR. MERE I VELSTAND

OP MOD EN TREDJEDEL AF CO₂-MÅLET

DANMARK UD AF KRISEN 2 – TILBAGE TIL GRØN VÆKST

Vi kan allerede nu med sikkerhed sige, at coronakrisen trækker verdens og Danmarks økonomi ned i et sort hul. Virksomheder bukker under, tusinder mister deres job og investeringer udskydes. Vi skal tilbage til 2. verdenskrig for at se noget lignende.

Som det ser ud lige nu, vil BNP for 2020 falde med mere end 7 pct. svarende til over 160 mia. kr. Det er voldsomme og skræmmende tal.

De politiske aftaler om genåbning giver dog forhåbninger om, at vi langsomt, skridt for skridt kan begynde at kæmpe os op ad hullet igen.

DI præsenterede 6. april "Danmark ud af krisen – tilbage til grøn vækst" med 70 konkrete forslag til, hvordan Folketinget kan bidrage til at skubbe økonomien, virksomhederne og skabelsen af arbejdspladser i gang igen, når vi fik bedre styr på den sundhedsmæssige del af coronakrisen.

Der er siden begyndelsen af april allerede sket meget – både politisk og i erhvervslivet. Vilkår og behov har flyttet sig.

Vi ser lige nu, at virksomhederne med eksport og aktivitet i udlandet kigger ind i massive problemer. Det gjorde vi ikke i begyndelsen af krisen, hvor de havde ordrebøgerne fyldt. Men det slutter nu. Bøgerne er tomme, markederne i udlandet er frosset til og virksomhederne kan ikke komme ud i verden til gamle og nye kunder.

Vi risikerer derfor at miste mange videntunge arbejdspladser, der er investeret massivt i igennem årtier, og som ikke bare kan genstartes, når krisen engang er væk. Det vil også sætte gang i en bølge, når deres nedgang rammer underleverandører og de virksomheder, der leverer rådgivning og services til dem.

Mange virksomheder vil udvikle og omstille sig gennem krisen. Derfor skal virksomheder og medarbejdere fokusere på efteruddannelse og opkvalificering med alle de værktøjer, vi har i kasserne – ikke mindst de mange nye digitale muligheder.

Med trepartsaftalen om arbejdsgivernes uddannelsesbidrag (AUB) er det besluttet, at der skal være drøftelser efter sommer om udmøntning af en reserve på 0,5 mia. kr. samt opfølgning på en række af aftalte pejlemærker, som har sigte på både løsninger af den presserende udfordring med manglende lærepladser samt langsigtede overvejelser for

den fortsatte udvikling af stærke erhvervsuddannelser. Det er vigtige drøftelse som DI ser frem til.

Samtidig skal vi være opmærksomme på, at de kommende dimittender bliver færdig på et tidspunkt, hvor økonomien og jobmarkedet ikke er kommet helt op i gear endnu. Derfor anbefaler DI blandt andet, at de kommende dimittender kan forlænge deres uddannelse med op til et halvt år. Det er en håndsrekning til en ellers svær start på arbejdsmarkedet.

Det er bare nogle få gode grunde til, at DI nu lancerer ”Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst”. Oplægget omhandler nemlig mere end 100 konkrete forslag.

Meget er allerede gjort – vi skal følge udviklingen

Regeringen og et samlet folketing har gjort meget for, at vi i fællesskab kan stå imod krisen.

Regeringen har præsenteret første udspil til en klimahandlingsplan, der følger op på klimapartnerskaberne og rækker frem mod grøn vækst på vej ud af coronakrisen – på både kort og langt sigt. Det er et helt afgørende skridt og bidrag.

Der er indgået en bred politisk aftalt om at igangsætte de projekter, som står i kø på Landsbyggefondens venteliste, som DI også foreslog i april. Sammen med ophævelsen af kommunernes anlægsloft giver det en tiltrængt saltvandsindsprøjtning til byggeriet, samtidig med, at der foretages investeringer til gavn for klimaet.

Der er lanceret historiske hjælpepakker for at sikre virksomhederne likviditet og give kompensation for løn og omkostninger i en tid, hvor salget svinder ... eller helt forsvinder. DI vil gerne takke for opbakningen og samarbejdet herom. Det har reddet mange tusinde arbejdspladser.

Men det er også helt nødvendigt gået stærkt. Og derfor er der naturligvis huller og sprækker i de tiltag, der er gjort. Det gælder ikke mindst problematikken omkring de virksomheder, der bliver ramt af krisen med forsinkelse – især eksportvirksomhederne. Derfor er der særligt behov for politisk vilje til at justere eksisterende tiltag, så det matcher udviklingen. Det vil DI fortsat være i løbende dialog med de politiske partier og regeringen omkring.

Danmark ud af krisen 2 leverer svar på, hvordan vi kan bevæge os ud af krisen og derefter ud af hjælpepakkerne

Dette oplæg ”Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst” har fokus på, hvad der politisk bør gøres for at få hurtigst muligt gang i økonomien igen i takt med, at Danmark nu gradvist åbnes op. Så økonomi, virksomheder og arbejdspladser kan finde en ny og grøn vej til vækst.

Oplægget omhandler mere end 100 konkrete forslag, der vil sikre, at Danmark igen kan komme op i kadence. Vi kan med denne pakke sikre 25.000 arbejdspladser og løfte velstanden med 40 mia. kr.

Med DI's langsigtede 2030-plan kan vi nå 70-procentmålsætningen for reduktion af CO₂ i 2030. Men med ”Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst”, hvor der er fokus på 2020 og 2021, kan vi allerede nå op mod en tredjedel af vejen dertil.

Med en forhåbentlig fortsat kontrol over sundhedssituationen og et skub bagi til økonomien, vil det være naturligt at se på, hvordan vi kan udfase de tiltag fra hjælpepakkerne, der holder hånden under danske arbejdspladser på den helt korte bane.

Her er vi nødt til at se på konkrete tiltag, der sikrer at virksomhederne ikke pludselig ser ind i en mur af betalinger mv., der de facto blot vil betyde, at vi har udskudt en lang række konkurser. Et af de virkemidler man for eksempel kan benytte i denne fase er, at virksomheder kan modregne underskudsskat i kommende moms-afregninger. DI vil tage initiativ til at drøfte relevante modeller med regeringen.

Den offentlige sektor er central i coronaomstillingen

Coronakrisen har også i høj grad påvirket den offentlige sektor. Store dele af sektoren er eller har været lukket helt ned. Det er på ingen måder en ønskelig situation for hverken virksomhederne eller det danske samfund – uanset om vi taler om myndighedsbetjening, skolegang, forsyninger eller forskningssamarbejder.

Den dramatiske måde at nedlukke store dele af både den offentlige og private sektor, den store uklarhed om sigtelinjer og genåbning samt manglen på tests og værnemidler vidner om, at myndighederne ikke har været godt nok forberedt på, at en pandemi kunne ramme os. Sådan vil det i vist omfang være, når noget så omsiggribende rammer os for første gang. Men vi er nødt til at sørge for, at vi er bedre beredt, når det sker igen, så vi har en klar og tydelig plan for hvordan flest mulige funktioner kan fortsætte sit virke på forskellig vis. Her kan den private og offentlige sektor i langt større grad hjælpe hinanden på forskellig vis, så økonomien og arbejdsmarkedet i højere grad kan beskyttes.

Samtidig er det helt afgørende for både dansk økonomi og produktiviteten i den offentlige sektor, at konsekvenserne af coronakrisen tages både alvorligt og bogstaveligt. Det betyder for det første, at der er en risiko for, at der kommer til at være færre midler at drive den offentlige sektor for. Det skal vi tage bestik. Men det betyder også, at opgaverne ikke er forsvundet – tværtimod er der opbygget pukler i den offentlige sektor, som skal håndteres for, at vi kan komme helt op i gear igen.

Konsekvensen af ovenstående er, at man ligesom i den private sektor heller ikke i den offentlige sektor "bare" kan vende tilbage til "sådan som det var før krisen". Vi er alle nødt til at udvikle os gennem krisen og blive mere innovative og effektive – via opkvalificering, via digitalisering, via smartere processer og arbejdsgange, via gentænkning af løsninger osv. Der ligger en stor og vigtig opgave at tage fat på – og hvor regeringen bør gå forrest.

En indsats for hele Danmark

De 25.000 arbejdspladser gavner hele Danmark – os alle sammen. Det er en håndsrekning til de mange SMV'er i dansk erhvervsliv og DI's forslag nytter i hele landet. Fra små og store eksportvirksomheder op igennem den jyske hede over højteknologiske startups nær universiteterne til de mange rådgiver, transport- og servicevirksomheder, der holder hjulene i gang.

Det er vigtigt, at vi med "Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst" hjælper hele dansk erhvervsliv. Og vi gør det klogt, hvor vi både sikrer et markant bedre klima, grøn omstilling og investerer i udvikling og digitalisering. Det sker inden for fem indsatsområder:

1. Klimatiltag, der virker hurtigt
2. Fremryk investeringer i infrastruktur og anlæg
3. Styrk uddannelse, innovation og digitalisering
4. Danmark som stærk eksportnation – også i fremtiden
5. Flere penge mellem hænderne til borgere og erhvervsliv

Vi skal investere massivt i et bedre klima

Coronakrisen ramte Danmark på et tidspunkt, hvor der var bred konsensus mellem politikere, erhvervsliv og borgerne om at sætte ind overfor klimaudfordringerne og sikre, at det også kan blive et fremtidigt væksteventyr for Danmark. Det er helt afgørende, at vi i fællesskab holder fast i det perspektiv lige nu.

”Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst” giver et solidt bidrag til et bedre klima. Forslagene, som alle kan sættes i gang nu, vil reducere CO₂-udledningen med 5,1 mio. ton i 2030. Det svarer til, at vi med denne plan leverer op mod en tredjedel af det, der skal til for at nå regeringens 70 procents-målsætning. Heri er endog ikke medregnet de forventninger, der er til såkaldt Power-To-X og CCU på den længere bane, der forventes at have meget store potentialer for at bidrage til CO₂-reduktion. Der er heller ikke taget højde for de betydelige potentialer for CO₂-reduktioner uden for landets grænse via eksport af grønne danske teknologier inden for f.eks. vand og energi.

DI opfordrer derfor regeringen og Folketinget til i særlig grad at have fokus på grøn omstilling og klima i forbindelse med offentlige investeringer og øvrige tiltag, der skal stimulere økonomien i samfundet. Det gælder også den infrastruktur, der skal sikre, at vi er forbrugere på en mere klimavenlig måde.

Mere infrastruktur og bedre bygninger skaber arbejdspladser og energieffektivitet

Suspenderingen af anlægsloftet vil sikre en markant øget energieffektivitet i den dansk bygningsmasse. Hvis DI's øvrige anbefalinger også realiseres samtidig med, at Landsbyggefondens midler slippes fri, vil effekten være endnu større. Men også lancering af langsigtede ambitioner i form af f.eks. renoveringsstrategier og -tiltag for bygningsmassen, er med til at skabe opgaver i ordrebogen om dermed fastholdelse af arbejdspladser. Derudover kan ny eller forbedret infrastruktur give store samfundsøkonomiske gevinster – og skabe arbejdspladser på et tidspunkt, hvor behovet er stort.

Investeringer i ny viden, uddannelse og opkvalificering sikrer innovation og øget produktivitet

Corona giver et betydeligt set-back i den digitale omstilling og investeringerne i ny viden og forskning i mange virksomheder rundt om i landet – ikke mindst i de små og mellemstore. Der er behov for at afbøde dette ved at understøtte udviklings- og videnaktiviteter i både virksomheder og den offentlige sektor. Regeringen kan med nye investeringer bidrage stærkt til fortsat digitalisering, forskning, udvikling og fornyelse.

Samtidig skal vi gøre en særlig indsats for, at vores uddannelsesindsats bidrager til at løfte studerende, medarbejdere og borgere kompetencemæssigt styrket om på den anden side af den omstillingsproces som corona trækker med sig.

Eksporten er Danmarks kilde til velstand

Danmark er en lille åben økonomi, der er dybt afhængig af udlandet, og eksporten er den vigtigste drivkraft for den økonomiske vækst i Danmark. Første coronabølge ramte virksomheder med aktivitet, hvor mennesker samler sig, eller med salg af ikke-kritiske produkter særligt hårdt. Nu rammes eksportvirksomhederne, da efterspørgslen i EU og ude i verden også falder dramatisk.

Der er brug for, at EU gør, hvad der overhovedet er muligt for at holde gang i det indre marked og dermed også dansk eksport. Et meget vigtigt skridt er EU-Kommissionens genopretningsplan, der indeholder en grøn genopretningsfond på 5.600 mia. kr., der skal genstarte Europas økonomi. Planen om at fremme vækst og bekæmpe klimaforandringer vil kaste nye og vigtige eksportordrer af sig til danske virksomheder og dermed være

et vigtigt bidrag til at få dansk økonomi og arbejdspladser bedst muligt ud af corona-krisen.

Også på nationalt niveau kan der fortsat igangsættes en lang række understøttende tiltag, der vil bidrage positivt til at få eksporten tilbage i kadence.

Stærkere konkurrencekraft for hele erhvervslivet og flere penge til forbrug

Når vi letter virksomhedernes og danskernes omkostninger, øger vi Danmarks konkurrencekraft. Det gør virksomhederne i stand til at vinde ordrer og arbejdspladser til Danmark i en svær tid og sætter gang i økonomien. På dette felt ligger der en række vedtagne tiltag, som endnu ikke er sat gang, men som oplagt kan fremrykkes. Da lettelser på sigt allerede er finansieret, vil en fremrykning alene belaste statsfinanserne i perioden frem til lettelserne alligevel ville have fået effekt. Tilsvarende bør en række aftalte skattestigninger, som efter planen skulle have haft effekt fra 2021, udskydes i hvert fald til 2022.

Finanspolitiske vurderinger og effekter af ”Danmark ud af krisen 2”

Coronakrisen har gjort strengt nødvendigt, at staten er trådt til med en række hjælpepakker for samlet ca. 100 mia. kr. Hertil kommer garantier og likviditetsforskydning for ca. 300 mia. kr. Hjælpepakkerne er bl.a. med til at sikre virksomhederne likviditet og kompensation for løn og omkostninger i en tid, hvor tusindvis af jobs forsvinder. Det er der al mulig grund til at kvittere for. Hjælpepakkerne kan med sikkerhed mindske antallet af konkurser og uddelte fyresedler.

De mere end 100 forslag i ”Danmark ud af krisen 2 – tilbage til grøn vækst” vil umiddelbart lempe finanspolitikken med ca. 86 mia. kr.

Forslagene skønnes med stor usikkerhed at kunne mindske nedgangen i BNP med 40 mia. kr. eller knap 2 procentpoint. Det er en finanspolitisk stimulipakke, der er lidt større end under finanskrisen i 2009 – vel at mærke oven i de allerede vedtagne hjælpepakker og aftalerne om at anlægsloftet og Landsbyggefonden. De to tiltag alene skønnes at øge beskæftigelsen med ca. 6.000 fuldtidspersoner i 2021. Forslagene i Danmark ud af krisen 2 vil ud over at skubbe økonomien op i gear igen samtidig være med til at styrke dansk erhvervsliv, klimaet og privatøkonomien for danskerne.

Den samlede pakke skønnes at forværre den offentlige saldo i år med ca. 45 mia. kr. (ca. 2 pct. af BNP). Langt hovedparten af tiltagene er dog midlertidige, hvorfor den varige virkning kun er omkring 13 mia. kr.

EFFEKT AF DI'S FORSLAGSPAKKE I 2020

	Umiddelbar lempelse Mia. kr.	Effekt på primær saldo Mia. kr.	Effekt på BNP Mia. kr.	Effekt på beskæftigelse 1.000 fuldtids- personer
1. Klimatiltag der virker hurtigt	10	-8	3	2
2. Fremryk investeringer i infra- struktur og anlæg	2	-1	1	1
3. Styrk udvikling, fornyelse og digitalisering	13	-6	4	2
4. Danmark som stærk eksportnation – også i fremtiden	1	+	+	+
5. Flere penge mellem hænderne til borgere og erhvervsliv	60	-30	33	20
Samlet effekt af DI's plan	86	-45	40	25

Anm: De beregnede effekter på BNP og beskæftigelse er forbundet med betydelig usikkerhed, bl.a. fordi de anvendte multiplikatorer for ændringer i offentlige udgifter og indtægters effekt på aktiviteten i samfundet ikke nødvendigvis er gældende i den nuværende særlige økonomiske situation.

Historisk udbetaling af indefrosne feriepenge via statslig mellemfinansiering

Et centralt element i planen er, at der etableres en statslig mellemfinansieringskonto, således, at der er muligheder for at bringe de indefrosne feriemidler i spil. Når ferieåret er afsluttet 1. september skønnes det at kunne sende omkring 55 mia. kr. ekstra ud til de danske lønmodtagere under den klare forudsætning af, at staten sikrer den nødvendige mellemfinansiering for de mange virksomheder, som har de indefrosne midler stående som en del af en i forvejen trængt likviditet.

Tilbageslaget i dansk økonomi er historisk stort. Derfor vurderes det på nuværende tidspunkt mest hensigtsmæssigt at give alle mulighed for at få deres indefrosne feriemidler udbetalt for på den måde at understøtte forbruget mest muligt.

Der er imidlertid stor usikkerhed om tilbageslagets varighed og danskernes forbrugslyst. Nye tal fra NETS for betalinger på dansk udstedte kort peger i retning af, at forbruget stille og roligt er på vej mod en normalisering. Omvendt vil den fortsatte grænselukning for turister fra andre lande end Norge, Tyskland og Island forventeligt betyde lavere forbrug på eksempelvis hoteller og restauranter i sommermånederne. For at sikre mest mulig effekt på forbruget i sommermånederne bør beslutningen om at udbetale feriepengene træffes inden sommerferien, og det kan også overvejes at udbetale dem inden ferien.

Hvis der skønnes et mindre behov for at stimulere forbrug, er det muligt at skalere initiativet, så der f.eks. kun udbetales feriepenge til personer under 35 år. Alternativt kan det vælges kun at udbetale en bestemt andel af de indefrosne feriemidler. Hvis kun dele af feriemidlerne udbetales, vil virkningen på BNP og beskæftigelse blive tilsvarende mindre.

KLIMATILTAG, DER VIRKER HURTIGT

Klima et bredt begreb, hvor mange sektorer vil kunne bidrage på tværs af energi, transport, byggeri, vand- og spildevand m.v. DI fastholder naturligvis sit stærke fokus på, at Danmark går foran i den grønne omstilling, ikke kun når det handler om klima og energi, men også når det handler om andre grønne områder, og især på områder, hvor Danmark indtager en styrkeposition, f.eks. vand.

Nedenfor er en række anbefalinger som vil have effekt på kort og mellemlang sigt:

- 1.1 Grøn varmforsyning
- 1.2 Startpulje til udvikling af Power-to-X og CCU/CCS
- 1.3 Grøn omstillingspulje
- 1.4 En styrket energieffektiviseringsindsats i industrien
- 1.5 Fremrykning af infrastrukturinvesteringer i gasnettet
- 1.6 Tilpasning af økonomisk regulering af elskaberne til styrkelse af elektrificeringen
- 1.7 Styrk mulighederne for udbygning af ladestander
- 1.8 Øget og fremrykkede udbud af havvind, sol og landvind
- 1.9 Effektiviseringskrav på klimatilpasningsprojekter.
- 1.11 Puljemidler til klimavenligt byggeri
- 1.12 Lavere afgifter på gas til transport
- 1.13 Afskaffelse af overskudsvarmeafgiften
- 1.14 Fremryk lempelsen af den almindelige elafgift
- 1.15 Fremryk halvering af elvarmeafgift
- 1.16 Afskaf erhvervslivets elvarmeafgift
- 1.17 Ligestilling af elafgift på lønsumspligtige og momsomfattede virksomheder
- 1.18 Fremryk afskaffelse af bilag 1 til elafgiftsloven
- 1.19 Fremryk afskaffelsen af PSO-afgiften
- 1.20 Aflys den midlertidige energiafgift
- 1.21 Yderligere elafgiftslempelse (på sigt finansieret via grøn check)
- 1.22 Offentlige indkøb som grøn forandringsmotor

- 1.23 Kickstart klimapartnerskabets anbefalinger på vandområdet
- 1.24 Øget biogasproduktion på renseanlæg
- 1.25 Centralisering af spildevandsbehandling i færre og mere effektive anlæg
- 1.26 Investeringer i affaldssortering og genanvendelse i Danmark
- 1.27 Indfør en ny og grøn skrotpræmie for personbiler
- 1.28 Erstat registreringsafgiften med en grøn bilbeskatning
- 1.29 Omlæg til grøn firmabilbeskatning

1.1 Grøn varmforsyning

En del af varmforsyningen udgøres i dag af oliefyr i ca. 80.000 husstande, mens ca. 400.000 husstande fortsat opvarmes med naturgas. Selvom en stor del af varmforsyningen er omstillet til grøn energi allerede, så er det en umiddelbar realistisk opgave at få fremskyndet yderligere grøn omstilling i varmforsyningen ved en fremskyndet konvertering af den fossilt baserede individuelle rumopvarmning i danske husstande.

DI FORESLÅR derfor, at der etableres en konverteringspulje på i alt 500 mio. kr. til omlægning af individuel opvarmning fra olie og naturgas til vedvarende energi. En del af midlerne kan udmøntes som en skrotningspræmie.

Som en del af grøn varmforsyning fremover er det afgørende med en national strategi for udrulning af større varmepumper for integration i fjernvarmenettet, der kan udnytte den øgede andel af vindenergi i det danske elsystem til gavn for danske fjernvarmebrugere.

1.2 Startpulje til udvikling af Power-to-X og CCU/CCS

Power-to-X er produktion af grønne brændsler, som kan anvendes, hvor der ikke direkte kan elektrificeres, eksempelvis skibe, fly, tung vejtransport og tung industri. Power-to-X er derfor en nødvendig forudsætning for fuld dekarbonisering i 2050. Der er behov for modning af teknologien til kommercielt bæredygtig storskala produktion. En betydelig del af de brintbaserede brændsler er afhængige af CCU/CCS – fangst og anvendelse af CO₂.

DI FORESLÅR, at der etableres en startpulje på i alt 2 mia. kr. til modning af teknologierne til kommerciel bæredygtig storskala produktion.

1.3 Grøn omstillingspulje

DI FORESLÅR en pulje på 500 mio. kr. årligt frem mod 2030 til at understøtte fremstillingsindustriens investeringer i elektrificering via industri-varmepumper til lav- og mellemtemperatur industriprocesser. Omstillingen vil også understøtte virksomhedernes konkurrenceevne, da der vil kunne produceres mere output pr. energienhed grundet et lavere energitab fra eget brændselsforbrug.

1.4 En styrket energieffektiviseringsindsats i industrien

En fremrykket og styrket indsats for energieffektivisering vil bistå med at fremtidssikre den grønne omstilling af hele samfundet og indpasning af grøn energi i sektorerne bedst muligt – samtidigt med at CO₂-udledningen fra industrien sænkes frem mod 2025.

DERFOR FORESLÅR DI ekstraordinært at styrke energieffektiviseringsindsatsen i industrien udover det aftalte niveau i energiaftalen ved fremrykning af pulje, styrket råd-

givning og finansieringstiltag, der hjælper virksomhederne til at realisere potentialerne og få endnu mere ud af energiressourcerne. DI vil arbejde for, at puljen forlænges frem til 2030.

DI FORESLÅR, at den eksisterende markedsbaserede tilskudspulje fra 2021 – 2024 målrettet besparelser i procesenergi i industri- og serviceerhverv på 300 mio. kr. årligt fremrykkes til 2020 og tilføres yderligere 200 mio. kr. årligt.

1.5 Fremrykning af infrastrukturinvesteringer i gasnettet

Fremrykning af infrastrukturinvesteringer og yderligere udbygning af naturgasnettet vil styrke industriens energiforsyning og bane vejen for en effektiv omstilling af tunge energiprocesser der ikke kan elektrificeres til enten naturgas eller biogas. Det vil direkte kunne bidrage til at fastholde den type industriproduktion i Danmark og derfor understøtte økonomisk vækst og videre udvikling af den danske energiintensive industriklynge. I Energiaftalen fra 2018 er der afsat 240 mio. kr. (nominelt) årligt over 20 år til udbygning med biogas og andre grønne gasser til opgradering, transport, industrielle processer.

DI FORESLÅR, at naturgasnettet udbygges til særligt energitunge punktkilder i dele af Danmark, f.eks. til sukkerfabrikkerne på Lolland-Falster samt Aalborg Portland i Nordjylland. Der bør afsættes 300 – 400 mio. kr. til netudbygningen.

DI FORESLÅR endvidere, at der afsættes en særlig pulje på 200 mio. kr. årligt over 20 år til etablering af yderligere biogasanlæg, der er særligt rettet mod forsyning af særligt energitunge punktkilder, hvor der ikke kan ske anden VE-konvertering.

1.6 Tilpasning af økonomisk regulering af elselskaberne til styrkelse af elektrificeringen

Netselskaberne kommer til at spille en nøglerolle i en øget elektrificering af det danske energiforbrug frem mod 2030. Med øget VE-baseret elproduktion, flere elbiler til erhverv og private samt flere elvarmepumper i danske virksomheder og husstande bliver der behov for at styrke elinfrastrukturen både i form af ladeinfrastruktur og netforstærkning og udbygning.

DI FORESLÅR, at elselskabernes netomkostninger generelt midlertidigt friholdes for effektiviseringskrav, som ellers vil bremse den økonomiske aktivitet som følge af mindre efterspørgsel. Effektiviseringskrav udgør p.t. i størrelsesordenen ca. 50 mio. kr. årligt., som svarer til at elnetselskaberne sænker deres efterspørgsel med tilsvarende beløb, hvilket der ikke er behov for, når vi skal ud af krisen. Man kan ikke forvente at et effektiviseringskrav udmøntet gennem lavere tariffer her og nu omsættes til tilsvarende højere efterspørgsel. Derfor er et moratorium i effektiviseringskrav at foretrække for at give bidrag til efterspørgsel i økonomien her og nu.

Endvidere **FORESLÅR DI**, at det besluttes at indføre et simpelt grønt tillæg til elselskabernes indtægtsrammer til hurtig implementering, der kan sikre investeringer i elnettet, så det er klart til nyt grønt elforbrug f.eks. konkret afledt af ladestandere, elbiler og elvarmepumper. Tillægget vil være på mindst 0,35 mia. kr.

1.7 Styrk mulighederne for udbygning af ladestandere

Elbiler, elbusser, elvarevogne og ellastbiler kræver opladning. Derfor er der behov for flere ladestandere, som er ryggraden i den grønne omstilling af den danske bilpark. Samtidig skal elinfrastrukturen være på plads. Pr. 1 januar 2021 er der 425 mio. kr. tilbage i puljen til grøn transport på samlet 500 mio. kr. fra energiaftalen 2018.

DI ANBEFALER, at disse midler fremrykkes og udmøntes i 2020–2023 og går til at reducere omkostninger forbundet med selve tilslutningen til elnettet af ladestandere i byer, i yderområder samt ladestandere målrettet erhvervskørsel i industriområder mv. (dvs. ”infrastruktur under jorden”).

Nettilslutningen medfører store økonomiske omkostninger til grave- og anlægsarbejde, hvilket i dag fraholder ladeoperatører i at foretage investeringen. Der er også selve etableringen af nettilslutningen, der kan styrke beskæftigelsen. Puljen uddeles som udbud.

Samtidig **ANBEFALER DI**, at der ydermere afsættes en årlig pulje på 50 mio. kr. i 2020–2023 til opførelse af ladestandere i byerne ved f.eks. boligforeninger, boligselskaber, supermarkeder og parkeringspladser.

Endelig **ANBEFALER DI**, at der etableres en årlig pulje på 50 mio. kr. om året i 2020–2023 til opførelse af landstrømanlæg til færger og krydstogtskibe i danske havne, så disse ikke udleder CO₂ og forurener luften, når de er i havn.

1.8 Øget og fremrykkede udbud af havvind, sol og landvind

Vedvarende energi skal i 2030 være hovedkilden i Danmarks energiforsyning. Derfor skal der i de kommende år ske en markant udbygning med vedvarende energikilder i Danmark. I Energiaftalen fra 2018 er der aftalt etablering af 3 havvindmøleparker frem mod 2030 med en samlet kapacitet på op til 3 GW, og der er afsat 4,2 mia. kr. (2018-priser) til teknologineutrale udbud af solceller og landvind mv. for perioden 2020–2024. Samtidig er der indført et loft for antallet af landvindmøller på 1.850 i 2030 fremfor de nuværende omkring 4.300.

DI FORESLÅR, at ambitionen for den danske havvindudbygning øges fra op til 3 GW i 2030 til 5 GW i 2030, og at der vedtages en klar udbygningsplan, hvor udbygningen fremrykkes. Samtidig skal de teknologineutrale udbud for sol og landvind styrkes og fremrykkes, så der afsættes yderligere 2 mia. kr. i perioden (fordelt ved 0,8, 0,6, 0,4 og 0,2 mia. kr. i årene 2020–2023) samtidig med en afskaffelse af det aftalte loft på 1.850. Dette vil samlet set skabe en klar pipeline med umiddelbar jobskabeseffekt i hele værdikæden.

1.9 Effektiviseringskrav på klimatilpasningsprojekter.

Regeringen og forligspartierne bag vandsektorloven har justeret de gældende regler for finansiering af klimatilpasningsprojekter, således at vandforsyningerne fremover kan finansiere 100 pct. af projekterne via opkrævning hos forbrugerne. Det er positivt, da den nuværende kommunale medfinansiering har medført, at denne type projekter reelt er stoppet.

Reglerne er udformet, så spildevandsselskaberne skal effektivisere på en investering, før de reelt har fået tillægget i deres indtægtsrammer, og dermed udelukkende kan foretage effektiviseringen i deres almindelige drift, der i forvejen er omfattet af det årlige effektiviseringskrav. Derfor vil den påtænkte regelændring ikke sætte gang i fornuftige klimatilpasningsprojekter, som det var tanken bag ændringerne.

DI FORESLÅR, at tillæg til klimatilpasning friholdes for effektiviseringskrav, som hidtil, men at der i stedet stilles krav til at projekterne gennemføres effektivt, som der også delvist lægges op til med kravene om, at projekterne skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssige.

Ligeledes **FORESLÅR DI**, at der igangsættes et arbejde med at se på takststrukturen i spildevandsselskaberne, så der sker en afkobling mellem drikkevandsforbruget og klimatilpasning. Det bør finansieres på anden vis, f.eks. pr. udledning eller grundstørrelse.

1.10 Mere biobrændstof i transporten

Biobrændstoffer spiller en vigtig rolle for at reducere udledningerne i tung transport. I dag udgør brug af biobrændstoffer ca. 90 pct af al vedvarende energi i transporten, men de resterende 10 pct udgøres af VE-el på jernbanen.

Fra 2021 og frem skal der som minimum iblandes sammen mængde biobrændstoffer som i 2020. VE-direktivet stillet krav om 10 pct. VE i transporten fra 2020 og når el og biogas er fratrukket vil der reelt skulle iblandes ca. 8 pct. flydende biobrændstoffer.

Udvikling, produktion og iblanding af flere og bedre biobrændstoffer skal hjælpes på vej og **DI FORESLÅR**, at der afsættes en startpulje på 200 mio. kr. målrettet produktion af biobrændstoffer og med ambition om betydelig højere iblanding, til blandt andet tung transport.

1.11 Puljemidler til klimavenligt byggeri

Bygge- og anlægssektoren tegner sig for en væsentlig del af CO₂-udslippet i Danmark, og de klimamæssige perspektiver ved at finde nye veje til at få reduceret klimapåvirkningen af nybyggeri vil derfor kunne være betydelige. Demonstrationsprojekter vil give bygherrer, arkitekter, ingeniører, entreprenører etc. erfaringer med, hvordan nye ideer, materialer etc. vil fungere i praksis og kan dermed fremme klimavenligt byggeri. Igangsættelsen af demonstrationsprojekter vil på kort sigt give opgaver til arkitekter og rådgivende ingeniører, og på lidt længere sigt for lokale håndværkere og entreprenører.

DI FORESLÅR, at der etableres en statslig pulje på 500 mio. kr. til at gennemføre demonstrationsprojekter, der kan fremme klimavenligt byggeri, herunder eksempelvis projekter med fokus på nye materialekombinationer, f.eks. trækonstruktioner sammen med betonfundamenter samt anvendelse af præfabrikerede byggelementer. Præfabrikerede byggelementer har også den fordel, at man hurtigt kan komme i gang og samtidig bliver byggeriet mindre sårbart, fordi produktionen kan tilrettelægges.

1.12 Lavere afgifter på gas til transport

Størstedelen af den tunge transport som lastbiler og busser kører i dag på diesel. Hvis udledningen af drivhusgasser fra branchen skal reduceres, er biogas et oplagt drivmiddel, men økonomiske barrierer står i vejen for øget udbredelse af biogas. Det vil også kræve, at der i naturgasnettet skal der iblandes mere biogas frem mod 2030.

DI FORESLÅR, at afgiften på gas til tung transport bør omlægges, så den er på samme niveau eller lavere end afgiften pr. km på diesel. I Danmark er gas (naturgas/biogas) underlagt høje energifgifter svarende til energiindholdet, og da gaslastbiler er mindre energieffektive end tilsvarende diesellastbiler, betales der en højere afgift pr. kørt km med biogas end diesel. De fleste andre EU-lande har markant lavere afgift på gas til transport, herunder Tyskland, hvor lastbiler på gas (LNG/CNG) er mere udbredt.

Der er i dag meget få lastbiler og busser på biogas i Danmark. Forslaget har derfor begrænsede økonomiske konsekvenser, men vil omvendt gøre det mere attraktivt at tanke gas i Danmark frem for i Tyskland.

1.13 Afskaffelse af overskudsvarmeafgiften

DI MENER, at en afskaffelse af overskudsvarmeafgiften vil gøre det muligt for virksomhederne f.eks. fra supermarkeder, datacentre og industri at kunne udnytte deres overskudsvarmepotentiale både internt og eksternt til gavn for både virksomhedernes likviditet samt klimaet. De statsfinansielle omkostninger vurderes til ca. 15 mio. kr. i

2020 stigende til det dobbelte om året fra og med 2021. Forslaget ventes at medføre en CO₂-fortrængning på 153.000 tons CO₂ i 2030.

1.14 Fremryk lempelsen af den almindelige elafgift

Som led i Energiaftalen (2018) blev det aftalt at lempe den generelle elafgift, som betales af husholdningerne (og liberale erhverv frem til og med 2022, jf. nedenfor vedr. bilag 1) frem mod 2025. Afgiften er allerede lempet en smule og næste lempelse er planlagt til 2023.

DI FORESLÅR at fremrykke lempelsen af den almindelige elafgift. Hvis hele den resterende lempelse (10 øre/kWh) fremrykkes til andet halvår 2020, vil der være tale om en skattelettelse på ca. 500 mio. kr. i 2020 (250 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd), og det dobbelte hvert af årene 2021 – 2022.

1.15 Fremryk halvering af elvarmeafgift

Fra 2021 halveres elvarmeafgiften, som betales af den del af virksomheders el, der anvendes til komfortvarme/-køling samt af elopvarmede husstande.

DI FORESLÅR at fremrykke halveringen af elvarmeafgiften, således at den får effekt hurtigst muligt. Skattebesparelsen for virksomheder og borgere vil i så fald udgøre omkring 225 mio. kr. (175 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd).

1.16 Afskaf erhvervslivets elvarmeafgift (beskat som proces)

I forlængelse af ovenstående er det oplagt at overveje helt at afskaffe elvarmeafgift på virksomhederne og i stedet lade al erhvervslivets elforbrug blive beskattet med den lave proces-elafgift. Forslaget bør kunne få fuld effekt i 2020 og vil i så fald sænke erhvervslivets omkostninger med ca. 120 mio. kr. (80 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd).

I forlængelse heraf **FORESLÅR DI** at ændre det nuværende betalingssystem for elafgiften, hvor virksomhederne opkræves den fulde elafgift, for efterfølgende at få refunderet op til 99,6 pct. af den betalte afgift 1-3 måneder senere, så virksomhederne i stedet kun opkræves den afgift, de rent faktisk skal betale. På denne måde sikres virksomhederne en bedre likviditet, da der er tale om i alt ca. 1,5 mia. kr. pr. måned, der er inde og vende hos Skattestyrelsen, inden de tilbagebetales.

1.17 Ligestilling af elafgift på lønsumspligtige og momsomfattede virksomheder

Modsat momsomfattede virksomheder har lønsumspligtige virksomheder ikke adgang til den lave procesafgift på deres elforbrug (el, som ikke anvendes til rumopvarmning). Denne forskelsbehandling er blevet endnu mere uforklarlig efter at Folketinget har vedtaget at give (momspligtige) liberale erhverv adgang til den lave elafgift. Samtidig går forskelsbehandlingen hårdt ud over en række erhverv, som har været hårdt ramt af nedlukningen (museer, zoologiske haver, etc.).

DI ANBEFALER på den baggrund at give lønsumspligtige virksomheder adgang til samme lave elafgift, som det øvrige erhvervsliv. Lempelsen bør kunne få effekt allerede med virkning fra 2020 og vil i så fald udgøre knap 300 mio. kr. (knap 250 mio. efter tilbageløb og adfærd).

1.18 Fremryk afskaffelse af bilag 1 til elafgiftsloven (proces-elafgift til liberale erhverv)

Som led i Energiaftalen fra 2018 blev det aftalt at afskaffe bilag 1 til elafgiftsloven med effekt fra 2023. Afskaffelsen betyder, at liberale erhverv ikke længere skal betale alm (høj)

elafgift på ca. 90 øre/kWh af deres proces-el (el, der ikke anvendes til opvarmning). I stedet bliver de – som øvrige momspligtige virksomheder – omfattet af den lave proces-afgift på 0,4 øre/kWh.

DI ANBEFALER at fremrykke afskaffelsen af bilag 1 til elafgiftsloven. En fremrykket afskaffelse af bilag 1 med virkning fra i år vil umiddelbart fremrykke en skattelettelse på 430 mio. kr. årligt i 2020–2022 (380 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd). Dette er dog under forudsætning af, at lempelsen af den almindelige elafgift også fremrykkes. Sker det ikke, vil fremrykning af afskaffelsen af bilag 1 blive omkring $\frac{1}{8}$ dyrere.

1.19 Fremryk afskaffelsen af PSO-afgiften

PSO-afgiften er pt. under udfasning som følge af Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften (2016). Det sker ved, at en stadig større del af PSO-forpligtelsen flyttes over på finansloven hvert år. Det var oprindeligt forventningen, at hele forpligtelsen ville være flyttet over på finansloven fra 2022 (hvilket ville gøre 2021 til sidste år med PSO-afgift). Imidlertid forventes det nu, at det afsatte beløb vil være stort nok til, at der heller ikke i 2021 vil være en PSO-afgift.

DI FORESLÅR derfor, at afskaffe PSO'en med virkning fra og med andet halvår 2020. 2020-lempelsen vil i så fald være på ca. 650 mio. kr. (400 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd)

1.20 Aflys den midlertidige energiafgift

I Energiaftalen (2018) er aftalt et ”midlertidigt finansieringsbidrag ved energiafgifter”, der skal gælde i perioden 2021–2025. Bidraget skal – efter tilbageløb og adfærd – udgøre ca. 1,1 mia. kr. i 2021 faldende til 200 mio. kr. i 2025 (hvorefter det bortfalder). Afhængig af den nøjagtige udformning vil belastningen på virksomheder og husholdninger udgøre omtrent det dobbelte. Det er aftalen, at regeringen skal komme med et oplæg hertil, som skal besluttes af partierne bag aftalen.

DI MENER, at det bør aftales, at dette bidrag annulleres – og at finansieringsbehovet indgår i den samlede klimaplan.

1.21 Yderligere elafgiftslempelse (på sigt finansieret via grøn check)

For at bidrage til genopretningen af dansk økonomi – og for at understøtte elektrificeringen af samfundet – foreslås det at lempe elafgiften med yderligere 30 øre/kWh med effekt fra andet halvår 2020. Dette svarer til en 2020-skattelettelse på ca. 1,8 mia. kr. stigende til ca. 3,5 mia. kr. årligt herefter (ca. 1,1 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd i 2020, stigende til 2,2 mia. kr. årligt fra og med 2021).

For at forslaget ikke varigt skal belaste de offentlige finanser, **FORESLÅR DI**, at den grønne check samtidig gradvis udfases i perioden 2021–2025. Forslaget er nogenlunde fordelingsmæssigt neutralt målt på Gini-koefficienten.

1.22 Offentlige indkøb som grøn forandringsmotor

KL vurderer, at kommunerne aktuelt vil fremrykke anlægsopgaver for 2,5 mia. kr. i køl-vandet på ophævelse af anlægsloftet. Derudover sker årligt indkøb på tværs af kommuner, forsyninger og andre offentlige organisationer på omkring 350 mia. kr. Den indkøbsvolumen skal målrettes for at understøtte en grøn omstilling i Danmark.

DERFOR FORESLÅR DI, at regeringen udarbejder en strategi for bæredygtige offentlige indkøb og igangsætter initiativer, der kan støtte den enkelte offentlige ordregivere

i at købe bæredygtige varer og ydelser. Eksempelvis ved at samle og markant udbygge vejledningstilbuddene på tværs af aktører.

Vi skal re-orientere indkøbet i det offentlige Danmark. Vi skal hæve blikket fra simpel anskaffelsespris til også at se på totalomkostninger, kvalitet og hele værdikæder. Og vi skal have som ambition, at 80 pct. af de offentlige vareindkøb i Danmark i 2025 skal være bæredygtige. Eksempelvis fremhæver aktører på vand- og spildevandsområdet betydelige økonomiske, klima- og miljømæssige potentialer i at tænke totaløkonomi. I den forbindelse er det oplagt, at forsyningerne sanerer egne unødige regler. Forsyningerne skal udnytte den fulde fleksibilitet, som ligger i udbudsreglerne, så unødige proceskrav og procestid fjernes.

Mange virksomheder oplever, at offentlige udbudsprocesser i kommuner, forsyninger og andre offentlige organisationer ikke giver mulighed for at byde ind med kvalitetsprodukter med god levetid eller miljøvenlig profil. Virksomheder peger på, at indkøbskronerne i den offentlige sektor kan bruges mere værdiskabende og grønnere end i dag. Kort sagt ses et potentiale for at ændre indkøbspraksis og skære unødige omkostninger væk. Eksempelvis ved at ændre bestillings- og leveringsmønstre fra daglig levering af småordrer til ugentlige leveringer af samlede ordrer.

1.23 Kickstart klimapartnerskabets anbefalinger på vandområdet

Klimapartnerskabet for Affald, Vand og Cirkulær Økonomi har fremsat en lang række forslag til, hvordan den danske vandsektor kan bidrage til at indfri Folketingets ambition om at reducere de danske klimagasudledninger med 70 pct. i 2030. Det helt centrale forslag er, at gøre den samlede danske vandsektor energi- og klimaneutral i 2030. Vandområdet udleder betydelige drivhusgasser lokalt og på globalt plan vil den øgede indsats for at opfylde Verdensmål nr. 6 ift. vand og sanitet globalt medføre et massivt forøget energiforbrug og behov for investeringer på omkring 12 billioner kr. frem mod 2030.

Vandområdet er en dansk styrkeposition, hvis det f.eks. måles på patenter pr. million indbyggere eller vandteknologiekxport som andel af BNP.

For at udnytte disse muligheder **FORESLÅR DI**, at fremrykke implementeringen af Klimapartnerskabets overordnede ambition på vandområdet gennem en kick-start i fastlæggelse af mål, fjernelse af barrierer og sikring af fornødne økonomiske rammer. En samlet energi- og klimaneutral vandsektor i 2030 vil motivere brugen af den nyeste og mest effektive danske teknologi og sikre en optimal udnyttelse af alle sidestrømme som f.eks. overskudsvarme og slam. Dette vil på den meget korte bane øge efterspørgslen efter danske vandløsninger og rådgivning nationalt og dermed styrke hjemmemarkedet som basis for en større eksport af dansk vandteknologi på lidt længere sigt.

1.24 Øget biogasproduktion på renseanlæg

Klimapartnerskabet for Affald, Vand og Cirkulær Økonomi har som et vigtigt virkemiddel for at opnå en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030, at biogasproduktionen på de danske renseanlæg skal øges, og at biogassen skal opgraderes, så den kan leveres ud på naturgasnettet. Den forøgede produktion af biogas er konservativt ansat til 10 pct., men det er forventningen at det kan øges betydeligt. Der er derfor behov for at igangsætte et projekt der kan vise og dokumentere, hvordan biogasproduktionen på renseanlæg kan forøges effektivt og stabilt.

Et sådant projekt kan sætte fokus på mulighederne for at tilføre en øget slammængde til bioforgasning, forbehandlingsmetoder, der kan øge biogasudbyttet, driftsstrategier for rådnetange/biogas anlæg med mere. **DERFOR FORESLÅR DI**, at der tilføres 10 mio.

kr. til MUDP, der kan udbyde et projekt, som kan dokumentere og videreudvikle klimapartnerskabets ide.

1.25 Centralisering af spildevandsbehandling i færre og mere effektive anlæg

Klimapartnerskabet for Affald, Vand og Cirkulær Økonomi peger i sine anbefalinger på, at centralisering i vandsektoren og specielt på spildevandsanlæg kan bidrage væsentligt til at opnå målet om en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030.

Det skyldes at større og nyere anlæg bedre kan implementere de nyeste styringsstrategier, måleudstyr og drage nytte af stordriftsfordele i forhold til øget energieffektivitet, mindre lattergasudledning og øget energiproduktion.

DI MENER derfor, at regeringen bør derfor skabe incitamenter eller krav, der kan fremme strukturudvikling i vandbranchen, der understøtter en energi- og klimaneutral vandsektor. En etablering af nye eller ombyggede centrale anlæg, vil skabe arbejdspladser på den korte bane og kunne vise de nyeste danske vandteknologiske løsninger overfor udlandet.

1.26 Investeringer i affaldssortering og genanvendelse i Danmark

Regeringen lægger i sit klimaudspil på affaldsområdet op til at konkurrenceudsætte behandlingen af husholdningernes genanvendelige affald. Det vil give danske genanvendelsesvirksomheder adgang til affald – og dermed sikre et investeringsgrundlag for sorterings- og genanvendelses anlæg i Danmark.

DI og Klimapartnerskabet bakker op om dette forslag. Danske virksomheder står på spring for at investere i øget dansk genanvendelseskapacitet, men er i dag udfordret af kommunalt monopol på området, og det er vigtigt med en hurtig afklaring og hurtig implementering.

Konkurrenceudsættelse af det genanvendelige husholdningsaffald er et afgørende skridt mod at skabe en affaldssektor, der er gearret til at omdanne affaldet til nye materialer og produkter, sikre nye grønne arbejdspladser og markante CO₂-reduktioner.

Det kommende producentansvar for emballage giver virksomhederne ansvaret for en stor del af affaldshåndteringen i Danmark – og dermed interesse i, at affaldssystemet er så effektivt som muligt, og at affaldsressourcerne genanvendes i så høj kvalitet som muligt, så de kan bruges i nye produkter.

DERFOR FORESLÅR BÅDE DI og klimapartnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi, at private virksomheder overtager affaldet, når kommunerne har samlet det ind. DI opfordrer til at fremrykke de politiske forhandlinger, som skal sikre afklaring af rammerne til 2020, så investeringsgrundlaget kan realiseres.

1.27 Indfør en ny og grøn skrotpræmie for personbiler

En ny og grøn skrotpræmie for personbiler vil, hvis korrekt udformet, både kunne understøtte en grøn omstilling af bilparken og samtidig stimulere salget af nye personbiler.

DI FORESLÅR i en toårig periode at indføre en gradueret skrotpræmie, der i størrelse afhænger af, om ejeren af den skrottede bil efterfølgende anskaffer sig en klimavenlig bil. Helt konkret foreslår DI en model målrettet indregistrerede biler med Euronorm 3 eller ældre (Euronorm 4 blev indført fra 1. januar 2006).

Såfremt biler i denne målgruppe skrottes, udløser det en skrotpræmie på op til 25.000 kr. Skrotpræmiens præcise størrelse vil afhænge af, om bilejeren efterfølgende køber en nul- eller lavemissionsbil.

1.28 Erstat registreringsafgiften med en grøn bilbeskatning

I sommeren 2020 fremlægger kommissionen for grøn omstilling af bilparken sine anbefalinger. DI har sammen med FDM, Danske Bilimportører og Bilbranchen anbefalet kommissionen at erstatte registreringsafgiften med en løbende og teknisk baseret bilafgift.

En løbende bilafgift vil sidestille private forbrugere med erhvervslivet og medføre, at private forbrugere kan betale afgiften løbende i stedet for på én gang. Det vil stimulere bilsalget og samtidig, hvis korrekt udformet, understøtte en grøn omstilling af bilparken. Ved at lade afgiften afhænge af bilernes miljø- og klimaegenskaber, vil afgiftssystemet belønne nul- og lavemissionsbiler og samtidig medføre, at både offentlige myndigheder og branchen vil opleve betydelige administrative besparelser.

DI FORESLÅR permanent at fjerne registreringsafgiften på nul- og lavemissionsbiler og i stedet indføre en løbende beskatning baseret på bilernes vægt og energieffektivitet. En sådan omlægning, viser DI-beregninger, vil i 2030 kunne sikre minimum en halv million nul- og lavemissionsbiler på vejene samt en markedsandel fra de selvsamme teknologier på cirka totredjedele af nyvognsalget.

1.29 Omlæg til grøn firmabilbeskatning

DI MENER, at udskiftningen af bilparken til lav- og nulmissionsbiler kan understøttes via en provenuneutral omlægning af firmabilbeskatningen, så den i højere grad tilskynder til det grønne valg. Det kan ske ved at ændre på medarbejdernes beskatningsgrundlag, sådan at bilens pris vejer mindre tungt, mens miljøtillægget vejer tungere. Samtidig bør medarbejdere ikke beskattes af værdien af en eventuel ladestander opstillet ved husstanden. Desuden bør det fremover være bilens listepriis, der anvendes som udgangspunkt for beskatningsgrundlaget. På den måde sikres det, at identiske firmabiler beskattes ens.

FREMRYK INVESTERINGER I INFRASTRUKTUR OG ANLÆG

Ny eller forbedret infrastruktur kan give store samfundsøkonomiske gevinster, og derfor investerer den offentlige sektor i Danmark løbende i at udvikle og vedligeholde infrastrukturen.

Ligeledes kan offentlige investeringer i infrastruktur og anlæg være et godt instrument til at stabilisere eller udvikle økonomien. Investeringerne har en høj virkning på aktiviteter på relativt kort sigt og stimulerer samtidig aktiviteten i bygge- og anlægssektoren – en sektor, der er særligt konjunkturfølsom. De konkrete forslag er:

- 2.1 En styrket energieffektiviseringsindsats i bygninger
- 2.2 Flere råstoffer er en forudsætning for øget byggeri mv.
- 2.3 Puljemidler til cykeltrafik
- 2.4 Puljemidler til trafikale knudepunkter
- 2.5 Puljemidler til mindre initiativer på transportområdet
- 2.6 Muligheder ved forøget vedligehold på statsvejnettet
- 2.7 Igangsættelse af anlægsarbejder på den danske side af Femern-forbindelsen.
- 2.8 DI's investeringsplan for infrastruktur
 - 2.8.1 Hastighedsopgradering Ringsted-Odense
 - 2.8.2 Udvidelse af E20 Fredericia-Kolding
 - 2.8.3 Udvidelse af E45
 - 2.8.4 Hillerødmotorvejen
 - 2.8.5 Frederikssundsmotorvejen

2.1 En styrket energieffektiviseringsindsats i bygninger

I henhold til Energieffektiviseringsdirektivet skal EU's medlemsstater gennemføre en række tiltag for at sikre en tilstrækkelig energieffektiviseringsindsats af den eksisterende bygningsmasse. Blandt tiltagene er:

- at sikre at mindst 3 pct. af arealet af de statslige bygninger energirenoveres årligt
- udarbejdelse af en langsigtet renoveringsstrategi

Begge dele kan med fordel iværksættes hurtigt, og begge tiltag vil umiddelbart holde hånden under byggesektoren, samtidig med at resultaterne vil understøtte den grønne omstilling.

For at opfylde forpligtelserne om, at de statslige og offentlige bygninger energieffektiviseres, bør der lanceres en model, der understøtter ESCO-baserede forretningsmodeller. Ved øget brug af ESCO kan der udarbejdes mere sammenhængende og langsigtede tiltag i den offentlige bygningsmasse samtidig med, at modellen kan understøtte samarbejdet mellem private og offentlige aktører

DI ANBEFALER, at der afsættes en statslig pulje på 100 mio. kr. hvor offentlige myndigheder (stat, regioner og kommuner) kan få tilskud til afdækning af effektiviseringspotentialet på offentlige bygninger. Det bør være en forudsætning, at indsatsen sker med brug af private leverandører.

Som følge af energiaftalen er der afsat 300 mio. kr. i en markedsbaseret tilskudspulje, som er målrettet energieffektivisering af bygninger i perioden frem til 2024. Puljen foreslås øget til 500 mio. kr.

2.2 Flere råstoffer er en forudsætning for øget byggeri mv.

Det kommunale anlægsloft er blevet løftet. Mange aktiviteter er allerede i gang, og flere bliver nu igangsat. Det betyder, at der er behov for flere råstoffer til anlægsarbejder, betonproduktion m.v. De nuværende gravetilladelser bliver udnyttet fuldt ud. Det betyder, at en øget aktivitet ikke kan gennemføres, hvis der ikke trækkes ekstra på råstofgravningen.

DI FORESLÅR derfor, at myndighedsgodkendte graveaktiviteter i eksisterende råstofgrave åbnes, hvis de er blevet lukket ned pga. en udefrakommende klagesag. Samtidig bør regionerne proaktivt sørge for at give de råstofgravetilladelser, som realiserer deres vedtagne råstofplaner, da disse er råstofbranchens planlægningsgrundlag.

2.3 Puljemidler til cykeltrafik

DI FORESLÅR, at der oprettes en statslig pulje på 200 mio. kr. i 2020 til forbedring og etablering af cykelstier eller til andre tiltag, der forbedrer tilgængelighed og fremkommelighed for cykeltrafikken eller gør den mere trafiksikker.

Cyklister leverer en væsentlig del af transportarbejdet i de større byer, hvilket er til stor fordel for cykeltrafikken selv men i høj grad også for den øvrige trafik. Samfundsøkonomiske analyser viser høje afkast på projekter, der fremmer cyklisme. Det anbefales, at det også det bliver muligt for kommuner eller andre offentlige og/eller private samarbejder at søge om midler til regionale forbindelser.

2.4 Puljemidler til trafikale knudepunkter

DI FORESLÅR en statslig pulje på 100 mio. kr. i 2020 til styrkelse af eksisterende eller etablering af nye trafikale knudepunkter. Der er i disse år stigende fokus på behovet for at skabe bedre sammenhæng mellem forskellige transportmidler og i højere grad se på hele turen under ét.

Dette kan delvist hjælpes på vej med tekniske løsninger, f.eks. apps, men kræver også investeringer i fysiske tiltag, f.eks. ved stationer, større busstop, samkørselspladser, hospitaler, erhvervsområder m.fl. Fokus i projekterne der søges om, kan være at binde det kollektive system sammen ved at skabe sammenhæng mellem transportformerne og understøtte nemme skift til cykel og bil.

2.5 Puljemidler til mindre initiativer på transportområdet

DI FORESLÅR, at der oprettes en statslig pulje på 300 mio. kr. i 2020 målrettet mindre initiativer på transportområdet. Dette kan være tiltag til forbedring af trafiksikkerhed, anlæg af hovedlandeveje, udbygning til 2+1 veje, støjreducerende tiltag m.v.

Mindre projekter kan relativt hurtigere projekteres og igangsættes og kan stor effekt på trafiksikkerheden, fremkommeligheden eller trafikstøjen lokalt.

2.6 Muligheder ved forøget vedligehold på statsvejnettet

DI OPFORDRER til, at der afsættes 500 mio. kr. til at fremskynde arbejder med vedligehold og forbedringer på statsvejnettet i perioden 2020 til 2021.

Vedligeholdelsesindsatser kan relativt hurtigt igangsættes og kan prioriteres til at være i brancher, hvor der er mange virksomheder, der kan byde ind. Indsatsen kan spænde fra støjbekæmpelse, autoværn, afvanding, rabatter og beredskab.

2.7 Brugerbetalte infrastrukturprojekter: Politisk beslutning om at igangsætte anlægsarbejder på den danske side af Femern-forbindelsen.

Forligskredsen besluttede i marts 2019 at afsætte 6,5 mia. kr. til anlægsarbejderne, herunder etablering af en arbejdshavn med tilhørende tunnelfabrik. Som følge af klager til EU-Domstolen over statsstøtte er aftalen endnu ikke udmøntet. EU-Kommissionen har nu godkendt projektet og dermed kan anlægsarbejdet sættes i gang. Arbejderne vil have en varighed på 1½-2 år, hvorefter selve kyst-til-kyst anlægget sættes i gang.

2.8 DI's investeringsplan for infrastruktur

DI har i sin investeringsplan oplistet en række projekter, som **FORESLÅS IGANGSAT**, da de blandt andet er langt i forberedelsesfasen. Projekterne er oplistet efter hvor hurtigt de vurderes at kunne blive sat i gang. Der er kun medtaget projekter, der kan igangsættes på meget kort sigt. Der er i nedenstående oversigt over projekter vurderet om der for de enkelte projekter foreligger en VVM-analyse eller andet projektgrundlag til at udføre på baggrund af. Det er vurderingen, at en del kan igangsættes allerede i 2020, men at størstedelen kommer i gang i 2021 samt i de efterfølgende år.

ANLÆGSAKTIVITETER TIL HURTIG IGANGSÆTNING

Meget kort tidshorizont:

2.8.1	Hastighedsopgradering Ringsted-Odense	Projektet kan relativt hurtigt igangsættes og færdiggøres. Der er udarbejdet et beslutningsgrundlag om en hastighedsopgradering mellem Ringsted og Odense fra 2009.	0,6 mia. kr.
2.8.2	Udvidelse af E20 Fredericia-Kolding	Projektet kan relativt hurtigt igangsættes og færdiggøres. Der foreligger en VVM-redegørelse for udbygningen af E45/E20 mellem Kolding og Fredericia fra 2011.	0,6 mia. kr.
2.8.3	Udvidelse af E45, etaper ml. Randers og Vejle; Skanderborg-Vejle samt	VVM-undersøgelser er igangsat, og ventes afsluttet i 2020. E45 bør udbygges løbende startende med de mest trafikbelastede strækninger.	3 mia. kr., hhv. 1,5 mia. kr.
2.8.4	Aarhus S - Aarhus N	VVM-undersøgelser er igangsat, og ventes afsluttet i 2020. E45 bør udbygges løbende startende med de mest trafikbelastede strækninger.	1 mia. kr.
2.8.5	Hillerødmotorvejen	VVM-undersøgelsen blev offentliggjort i 2019. Det er derfor muligt at igangsætte hurtigt.	3,8 mia. kr.
	Frederikssundmotorvejen	Som del af Finansloven for 2019 er der afsat midler til at opdatere VVM-undersøgelsen. Forventes færdig i slutningen af 2020. Anlægslov vedtaget i 2009.	

STYRK UDDANNELSE, INNOVATION OG DIGITALISERING

Corona giver et betydeligt set-back i den digitale omstilling og investeringerne i ny viden og forskning i mange virksomheder rundt om i landet – ikke mindst i de små og mellemstore. Der er behov for at afbøde dette ved at understøtte udviklings- og videnaktiviteter i både virksomheder og den offentlige sektor. Regeringen kan med nye investeringer bidrage stærkt til fortsat digitalisering, forskning, udvikling og fornyelse.

Samtidig skal vi gøre en særlig indsats for, at vores uddannelsesindsats bidrager til at løfte studerende, medarbejdere og borgere kompetencemæssigt styrket om på den anden side af den omstillingsproces som corona trækker med sig. De konkrete forslag er:

- 3.1 Der er behov for ekspertbistand for at komme ud af krisen
- 3.2 Investeringerne i forskning til tek-nat bør løftes væsentligt
- 3.3 Fastholdelse af konkurrencekraft via rentefri lån til udvikling
- 3.4 Virksomhedernes udviklingsprojekter skal understøttes
- 3.5 SMV og iværksættere har behov for hjælp til egenfinansiering
- 3.6 Fast-track-ordning for ansøgninger til Innovationsfonden, EUUDP og MUUDP
- 3.7 Ophævelse af loft over FoU-skattekreditterne
- 3.8 Skattefri låneordning for 2020-skattekreditterne
- 3.9 Fremryk indfasning af 110 pct. FoU-fradrag
- 3.10 Forhøjelse af FoU-fradraget til 130 pct. .
- 3.11 Kombiner skatte kreditter med forhøjet FoU-fradrag
- 3.12 SMV:Digital skal styrkes
- 3.13 Coronaomstillingsvoucher
- 3.14 Bedre innovation med coronafokus
- 3.15 Omlæg og udvid landdistriktsvækstpilot-ordningen
- 3.16 Studerende skal have mulighed for at udskyde dimission
- 3.17 Flere studiepladser på uddannelser med lav dimittendledighed

- 3.18 Opkvalificering af fyringstruede medarbejdere
- 3.21 Fasthold VEU-udbydernes økonomi
- 3.20 Flere ledige på korte jobrettede kurser
- 3.21 5G-frekvensmidler skal bruges til at fremme digital omstilling
- 3.22 Hjælpepakke for at sikre et dansk iværksættermiljø
- 3.23 Udviklingsmidler til turist- og oplevelseserhvervet
- 3.24 Styrket nordisk kultursamarbejde
- 3.25 Flere unge skal have interesse for STEM
- 3.26 Kick-start af vandprojekter gennem forøget MUDP-pulje
- 3.27 Kick-start af digitalisering på vandområdet
- 3.28 Water Lab Denmark

3.1 Der er behov for ekspertbistand for at komme ud af krisen

Efter COVID-19 har Danmark brug for at styrke den offentlige sektor og takle de mange store udfordringer, der er for det danske samfund. Vi har en stærk offentlig sektor i Danmark og en lang tradition for samarbejde mellem den offentlige og private sektor i forhold til at bruge kompetencer på tværs af sektorerne for at sikre innovation og fremdrift. Det skal bruges, når Danmark skal i gang igen. Opfølgning på COVID-19 krisen, klima- og grøn omstilling, øget offentligt digitalisering er bare nogle af de vigtige opgaver, der står lige for.

Besparelserne på statens forbrug af konsulenter, der i praksis har fungeret som et stop for brug af eksterne konsulenter på mange områder, skal suspenderes på samme vis som kommunernes anlægsloft. Der er behov for eksterne eksperter til at få Danmark på fode igen. Det er desuden ikke tidspunktet at søge at in source en række funktioner fra eksperter til medarbejdere i den offentlige sektor. Det er både praktisk nærmest umuligt lige nu, og der vil være særdeles travlt med kerneopgaverne, når vi er på vej ud af krisen.

Eksempler på vigtige opgaver som eksterne eksperter kan bidrage til:

- Udarbejde analyser, scenarier m.m., der kan understøtte myndighedernes beslutninger om, hvordan Danmark og dansk erhvervsliv kommer bedst muligt ud af den økonomiske krise
- Digitalisering i den offentlige sektor, der effektiviserer, frigør ressourcer og giver bedre borgerbetjening bl.a. via chatbots der fungerer 24/7
- Give bidrag til beslutningsgrundlag før igangsættelse af klimainitiativer, vand- og spildevandsprojekter, infrastrukturinvesteringer m.m.
- Bedre styring og ledelse i den offentlige sektor – ved brug af erfaringer fra udlandet og den private sektor
- Juridisk og revisionsmæssig bistand for at sikre lovmedholdelighed og hindre svindel
- Solide analyser der bruges til at understøtte beslutninger og følge op på dem
- Informationskampagner for at give viden og få borgerne, virksomheder m.m. til at ændre adfærd

DI ANBEFALER derfor, at Finanslovsaftalens besparelser på konsulenter på statens område på 327 mio. kr. i 2020 voksende til 853 mio. kr. i 2023 ophæves. Tilsvarende bør regeringens aftaler med KL og Danske Regioner om besparelser og insourcing af konsulentopgaver suspenderes.

3.2 Investeringerne i forskning til tek-nat bør løftes væsentligt

DI ANBEFALER et løft af den tekniske og naturvidenskabelige forskning. Konkret anbefaler DI, at der i 2021 afsættes 3 mia. kr. til forskning inden for primært teknisk- og naturvidenskab. Der bør være tale om nye midler oveni i niveauet i 2020, og ikke en omprioritering fra andre områder. Midlerne kan udmøntes som ”strategiske basismidler” til områder på universiteterne, hvor der er behov for kapacitetsopbygning (f.eks. digitalisering, bæredygtig produktion, energi-, miljø- og vandteknologi mv.) og gennem ny fast track-ordning i MUDP, EUDP og Innovationsfonden.

Følgende bør prioriteres:

- Fokus på den grønne omstilling. For eksempel på forskning inden for omkostnings-effektiv, energiproduktion, energilagring, systemintegration vandhåndtering mv. DI anbefaler, at der bliver afsat yderligere 1,5 mia. kr. ift. 2020 inden for dette område
- Understøt produktionen i Danmark. DI anbefaler, at der bliver afsat yderligere 300 mio. kr. til MADE.
- Investering i den digitale fremtid. DI anbefaler, at der bliver afsat yderligere 1,2 mia. kr. ift. 2020 inden for dette område.

3.3 Fastholdelse af konkurrencekraft via rentefri lån til udvikling

DI FORESLÅR, at der bliver etableret en pulje på 4 mia. kr. til udstedelse af midlertidige rentefrie lån til forsknings- og udviklingsprojekter.

Ordningen vil betyde, at virksomhederne kan undgå at lukke ned for forskning og udvikling, hvilket let sker i krisetider, og i stedet være klar med nye indtjeningsmuligheder på den anden side af krisen. Uden finansiering vil vi miste ressourcer og kompetence, og vi kommer til at mangle de innovative løsninger, der skal bringe os ud af krisen igen.

Ordningen kan sættes op i regi af Vækstfonden.

3.4 Virksomhedernes udviklingsprojekter skal understøttes

DI ANBEFALER, at der afsættes 1,5 mia. kr. til en midlertidig særbevilling til Innovationsfonden med henblik på understøtte udviklings- og innovationsaktiviteter i virksomheder, som er i risiko for at lukke aktiviteterne ned pga. krisen.

Bevillingen skal sikre, at vi ikke taber unik viden og kommende produkter på gulvet ved at eksisterende og planlagte udviklingsprojekter stoppes eller aflyses på grund af corona. Bevillingen kan udmøntes til alle typer udviklingsprojekter, herunder InnoBoosterprojekter, større samarbejdsprojekter og ErhvervsPhD og ErhvervsPostDoc. Bevillingerne skal sikre, at virksomheder, herunder også startups og iværksættere, kan ansøge om støtte til udviklingsprojekter, de allerede har igangsat eller planlagt, men nu ikke selv kan finansiere grundet COVID-19.

Virksomhederne skal kunne søge op til 2 mio. kr. i støtte til en periode på 6 måneder og skal kunne søge i flere runder til samme udviklingsprojekt. Det vil sikre, at både etablerede og nystartede virksomheder vil kunne fastholde deres udviklingsaktiviteter, inno-

vationskraft og medarbejdere, selv om de er blevet ramt økonomisk af restriktionerne i forbindelse med COVID-19-krisen.

3.5 SMV og iværksættere har behov for hjælp til egenfinansiering

Særligt SMV'er og iværksættere vil i den kommende tid opleve en begrænset adgang til egenfinansiering af innovationsprojekter.

DERFOR ANBEFALER DI, at forslag 3.3 og 3.4 ovenfor kobles med hinanden, så et tilsagn fra Innovationsfonden følges op af et tilsagn om et rentefrit lån fra Vækstfonden, der kan sikre virksomhedens medfinansiering

3.6 Midlertidig fast-track-ordning for behandling af ansøgninger til Innovationsfonden, EUDP og MUDP

Der er behov for at sætte gang forsknings- og udviklingsprojekter og i samarbejde mellem universiteter og virksomheder inden for f.eks. det grønne område hurtigere. Innovationsfonden har allerede vist, at det er muligt at foretage hurtige behandlinger, hvor Innovationsfonden på 10 dage udmøntede 50 mio. kr. til ni forskningsprojekter om coronavirus.

DI FORESLÅR, at en midlertidig fast track-ordning for behandling af ansøgninger til Innovationsfonden, EUDP og MUDP har virkning i op til 24 måneder. Ansøgninger om støtte på op til ½ mio. kr. skal modtage direkte svar inden for 14 dage. Ansøgninger om støtte på over ½ mio. kr. skal have svar inden for 4 uger.

3.7 Ophævelse af loft over FoU-skattekreditterne

De eksisterende FoU-skattekreditter (Ligningslovens § 8 X) giver forskningstunge virksomheder med underskud adgang til at få udbetalt skatteværdien af den del af deres underskud, der kan henføres til FoU-omkostninger.

I dag er der på ordningen et loft, således at virksomheden maksimalt kan få udbetalt selskabsskatte­værdien af 25 mio. kr., svarende til 5,25 mio. kr. (22 pct.).

Dette loft **FORESLÅR DI** suspenderet i 2020 og 2021. Den del af virksomhedens underskud, der på denne måde "aktiveres" (skatteværdien udbetales) kan ikke længere fremføres og modregnes i fremtidige overskud. Dermed er der i det væsentligste tale om en likviditetsforskydning – og af samme grund er omkostningen for statskassen begrænset.

3.8 Skattefri låneordning for 2020-skattekreditterne

Skatte­kreditterne udbetales normalt i november året efter, men i år er det grundet coronakrisen vedtaget ekstraordinært at fremrykke betalingen af 2019-skattekreditterne, så de udbetales i juni 2020.

For at undgå, at virksomheden skal vente til medio-ultimo 2021 med at få udbetalt skatte­kreditten for 2020, **FORESLÅR DI**, at der ekstraordinært indføres en rentefri låneordning, således at forskningstunge virksomheder med udsigt til underskud i 2020 kan få adgang til deres forventede skatte­kredit allerede nu.

Ordningen bør tage udgangspunkt i virksomhedens historiske FoU-omkostninger. Hvis det ved årsopgørelsen viser sig, at virksomheden har fået udbetalt et for stort beløb (fordi FoU-omkostningerne var lavere end antaget, eller fordi underskuddet endte med at blive lavere end forventet), skal dette beløb (og renter heraf) tilbagebetales.

3.9 Fremryk indfasning af 110 pct. FoU-fradrag

Som følge af Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer (2017) er virksomhedernes fradrag for forsknings- og udviklingsomkostninger gradvis ved at blive forhøjet. I år udgør fradraget 103 pct. og det er planen at fradraget næste år stiger til 105 pct. og herefter gradvis til 110 pct. i 2026. For at sætte gang i den forskning og udvikling, som Danmark skal leve af på sigt, **FORESLÅR DI**, at hele eller dele af den vedtagne forhøjelse fremrykkes til 2020. Hvis fradraget hæves til 110 pct. med virkning fra og med 2020 vil det betyde en skattelettelse på godt 400 mio. kr. i 2020 (300 mio. efter tilbageløb og adfærd).

3.10 Forhøjelse af FoU-fradraget til 130 pct.

For yderligere at understøtte en hurtigere genrejsning af dansk erhvervsliv **FORESLÅR DI**, at fradraget for forskning og udvikling med fordel forhøjes yderligere fra de allerede aftalte 110 pct. til 130 pct. En sådan forhøjelse blev foreslået af S forud for valget og nyder bred opbakning i folketinget. Forslaget kan få effekt allerede fra 2020, og vil i så fald sænke skatten på erhvervslivet med op mod 1,2 mia. kr. afhængig af virksomhedernes mulighed at foretage investeringerne allerede i år. Provenutabet for staten (efter tilbageløb og adfærd) vil i så fald udgøre op til ca. 900 mio. kr.

3.11 Kombiner skattecreditter med forhøjet FoU-fradrag

I tillæg til ovenstående foreslår DI, at det forhøjede FoU-fradrag får lov til at påvirke størrelsen af skattecreditterne (i 2020 og 2021). Med de nuværende regler kan forhøjet FoU-fradrag og FoU-skattecreditter ikke kombineres: Det forhøjede FoU-fradrag kan maksimalt nedbringe den skattepligtige indkomst til 0. Og skattecreditterne har kun ordinær skatteværdi (22 pct.).

DI FORESLÅR, at de to ordninger kombineres, så også FoU-omkostninger, der afholdes af virksomheder med underskud, får forhøjet deres værdi – og kan udbetales som skattecreditter.

Forudsat en forhøjelse af FoU-fradraget til 130 pct. vil dette betyde, at virksomheder med underskud kan få dækket 28,6 pct. af deres FoU-omkostninger via skattecreditter (mod 22 pct. i dag). Denne forhøjelse af værdien af skattecreditterne skal alene gælde i 2020 og 2021. Det anslås, at statens provenutab herved vil beløbe sig til 1,4 mia. kr. i 2020 og 2021 efter tilbageløb og adfærd. Forslaget vil desuden medvirke til en øget økonomisk aktivitet på 1,5 mia. kr. målt ved BNP, og en øget beskæftigelse på 250 fuldtidsbeskæftigede. Forhøjes FoU-fradraget alene til 110 pct. vil provenutabet være 0,5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd i 2020 og 2021. En sådan ændring vil medføre en stigning i den økonomisk aktivitet med ca. 0,5 mia. kr. målt ved BNP og en øget beskæftigelse med ca. 100 fuldtidsbeskæftigede.

3.12 SMV: Digital skal styrkes

Som følge af foranstaltningerne for at mindske smitten af coronavirus er behovet for digitalisering kun blevet endnu mere synlig. Social afstand og udfordringer med grænseoverskridende aktiviteter er blevet en del af den hverdag som tusinder af små og mellemstore virksomheder står i. For at stå bedst muligt i den internationale konkurrence er der behov for at flere SMV'er får sat turbo på deres digitalisering herunder deres digitale processer, e-handel, e-eksport, marketing og lagerstyring, men også brug af avancerede teknologier som bl.a. kunstig intelligens og robotter.

En øget digitalisering af små og mellemstore virksomheder er en del af løsningen på at få Danmark hurtigere og styrket ud af den økonomiske krise. SMV:Digital, der er et voucherprogram, hjælper hvert år flere hundrede SMV'er med at digitalisere deres virk-

somheder. Programmet virker og tager højde for den enkelte virksomheds situation. Den 20. april åbnede SMV:Digital for ansøgninger om vouchers for knap 30 mio. kr. Indenfor den første time blev der modtaget ansøgninger for mere end 60 mio. kr. Efterspørgslen på hjælp til mere digitalisering er således markant til stede.

DI FORESLÅR derfor, at Folketinget afsætter yderligere 50 mio. kr. til en ny ansøgningsrunde i september 2020 og øger bevillingen fra 20 mio. kr. til 60 mio. kr. i 2021.

3.13 Coronaomstillingsvoucher

Den nye situation for mange danske virksomheder – ikke mindst SMV'erne – kalder på en omstilling, nye forretningsgange og anvendelse af ny teknologi. Der er behov for at bringe ny teknologi og løsninger i spil i virksomhederne. Det gælder f.eks. nye digitale løsninger, brugen af kunstig intelligens og robotter, men også en fortsat omstilling til mere bæredygtige teknologier, som kan bidrage til at løfte virksomhederne igennem krisen.

Derfor **ANBEFALER DI** at give virksomhederne mulighed for et teknologiomstillingsforløb. Samlet anbefaler DI en bevilling på 100 mio. kr. om året i 2020 og 2021. Ordningen vil kunne udmøntes som et voucher-system, som det er kendt fra SMV:Digital, men det skal have et bredere teknologifokus med særligt fokus på teknologisk omstilling efter coronakrisen og bevillinger over 1,5 mio. kr.

3.14 Bedre innovation med coronafokus

GTS-institutterne tilbyder teknologisk infrastruktur og teknologiske serviceydelser målrettet især små og mellemstore virksomheder, som ikke har specialkompetencer til på egen hånd at omsætte forskningstung viden og ny teknologi til processer og produkter.

For at støtte små og mellemstore virksomheders fortsatte teknologiudvikling **FORESLÅR DI**, at der ekstraordinært afsættes 100 mio. kr. i 2021 og 2022 til en målrettet indsats fra GTS'erne ift. at hjælpe virksomheder med rådgivning, test og udvikling ifm. omstilling af deres forretning (digitalisering og andre teknologier).

3.15 Omlæg og udvid landdistriktsvækstpilot-ordningen

DI ANBEFALER, at landdistriktsvækstpilotordningen omlægges, med virkning fra 1. april og 3 år frem, så midlerne kan søges af virksomheder i hele landet.

Derudover **ANBEFALER DI**, at der afsættes en større økonomisk ramme til ordningen, så flere virksomhederne kan opnå medfinansiering ved projektansættelse af kandidater med videregående uddannelse.

Det foreslås konkret, at den økonomiske ramme udvides fra 15 mio.kr. i 2018 til 30 mio. kr. årligt, og at den nye landsdækkende ordning løber til og med 2023.

3.16 Studerende skal have mulighed for at udskyde dimission

Ca. 30.000 studerende forventes at dimittere fra de videregående uddannelser denne sommer.

Mange af de studerende, der knokler for at blive færdige, har i de sidste måneder af deres uddannelse været påvirket af corona. De har ikke haft adgang til deres uddannelsessteder og de fysiske faciliteter, såsom laboratorier eller adgang til samarbejde med virksomheder. De er derfor under pres og mange vil være forsinket.

De studerende, der bliver færdige, ser ind i et usikkert arbejdsmarked med meget høj dimittendledighed. Vi skal holde hånden under dem.

DI FORESLÅR derfor, at de studerende på videregående uddannelser, der skal dimittes i år, får mulighed for at forlænge deres uddannelserne med et halvt år, og at muligheden for at få SU og SU-lån tilsvarende forlænges. Dette gælder også for studerende, som måtte have opbrugt deres SU. Kravet om fremdrift til uddannelsesinstitutionerne sættes ligeledes på pause i samme periode.

Studieforlængelsen kan enten bruges på at færdiggøre den del af uddannelsen, der er forsinket på grund af corona eller til at forberede sig til arbejdsmarkedet via kurser i job-søgning (i et samarbejde mellem jobcentre og uddannelsesinstitutionerne, praktikforløb i virksomheder og andre jobkvalificerende aktiviteter).

Forslaget vil indebære en merudgift for staten til SU, mens udgiften til dagpenge til ledige dimittender vil være mindre, så der samlet set vil være en besparelse for staten i 2020. Forslaget kan potentielt give øgede udgifter til dagpenge til dimittender efter 2020.

3.17 Flere studiepladser på uddannelser med lav dimittendledighed

Når ledigheden stiger og krisen kradser, vil flere unge søge mod uddannelser. Det er vigtigt, at de unge kommer ind på uddannelser, hvor der er en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet. På en række uddannelser bliver ansøgerne imidlertid afvist, selv om ledigheden for disse uddannelser er lav. Det er problematisk, at vi lukker døren for nye studerende til trods for, at de vælger uddannelser, hvor ledigheden er lav.

En beregning viser på baggrund af ledighedstal og optagelsestal, at der blev afvist over 5.000 kvalificerede ansøgere i 2019 på ikke-dimensionerede lange videregående uddannelser med lav dimittendledighed (under 10 pct. der er ledige i over et år). På universitetsniveau er det 3.000.

DI FORESLÅR derfor, at der oprettes ca. 3.000 studiepladser på disse uddannelser, særligt inden for STEM-fagene og flere retninger inden for erhvervsøkonomi, så vi ikke afviser unge mennesker, der vil dygtiggøre sig inden for områder, arbejdsmarkedet efterspørger.

3.18 Opkvalificering af fyringstruede medarbejdere

Ny teknologi, digitalisering og højere tilbagetrækningsalder øger behovet for efter- og videreuddannelse blandt medarbejdere på det private arbejdsmarked.

Givet, at vi står overfor en situation, hvor private virksomheder kan blive nødt til at afskedige medarbejdere på grund af manglende opgaver, er det oplagt at bruge efter- og videreuddannelsessystemet og de private professionelle kursusudbydere aktivt til at opkvalificere medarbejderne i perioden samt modvirke fyringer.

DERFOR FORESLÅR DI, at der etableres en pulje på 75 mio. kr. til at dække deltagerbetalingen til offentlige eller private kurser og moduler på videregående niveau for fyringstruede medarbejdere med en videregående uddannelse i private virksomheder. Ordningen skal dække tilskud til deltagerbetaling for maksimalt 15.000 kr. pr. deltager og maksimalt 4.500 kr. pr. dag.

Medarbejderne skal være hjemsendt på løntilskudsordning, omfattet af kollektive løn-nedgangsordninger eller arbejde i virksomheder, der har haft et fald i omsætningen på mere end 30 pct.

3.19 Fasthold VEU-udbydernes økonomi

Behovet for voksen- og efteruddannelse skærpes, når alle virksomheder er tvunget til at gentænke hele eller del af deres forretningsmodel i lyset af både den grønne dagsorden og et forandret verdenssamfund. Virksomhederne har derfor behov for en fleksibel afholdelse af erhvervs- og almenrettet voksen- og efteruddannelse. Det gælder både on-line og virksomhedsforlagt undervisning. Behovet er også aktualiseret af et ønske om at reducere risikoen for smittespredning ved at begrænse det fysiske samvær til de samme grupperinger.

Som følge af nedlukningen er der gennem nødlovgivning etableret særlige økonomiske rammer for VEU-udbydernes. **DI FORESLÅR**, at disse rammer opretholdes i den resterende del af 2020 og udvides til også at rumme virksomhedsforlagt undervisning. Det betyder, at udbydere opnår fuldt taxameter til fjernundervisning og virksomhedsforlagt undervisning, og at der vil være adgang til VEU-godtgørelse uanset gennemførelsesform. Forslaget vil ydermere skabe rum for kursusgennemførelse, som ellers ville være forhindret af skolernes lokalemæssige kapacitet i lyset af de sundhedsfaglige retningslinjer.

3.20 Flere ledige på korte jobrettede kurser

På trods af, at mange virksomheder har oplevet et drastisk fald i omsætningen og mange flere derfor er blevet ledige under krisen, er der fortsat gode jobmuligheder inden for andre områder. Der er risiko for, at opkvalificering kan blive for opkvalificeringens skyld, hvor de ledige fastholdes i længere opkvalificeringsforløb, der ikke giver den enkelte markant bedre beskæftigelsesmuligheder. Det er derfor vigtigt, at der er fokus på de gode jobmuligheder, og at de ledige hurtigst muligt bliver om-kvalificeret til at varetage job, hvor der også for nuværende er efterspørgsel efter flere medarbejdere.

DI ANBEFALER derfor, at jobcentrene skal prioritere kortere, jobrettede kurser med konkrete og gode jobmuligheder indenfor reglerne om 6 ugers jobrettet uddannelse fremfor øvrige tiltag. Det kan f.eks. være et stort kørekort til job i transportbranchen eller kurser inden for rengøring. Der er også muligheder for at tilrettelægge 6 ugers forløb inden for de såkaldte branchepakker, der sammensætter kurser inden for forskellige erhvervsområder. Et eksempel på dette er intro til måleteknik i industrien. Derudover kan der være private certifikatkurser, der fører til meget gode beskæftigelsesmuligheder.

Seks ugers jobrettet uddannelse er en ret for dagpengemodtagere med færrest faglige kompetencer til efter 5 ugers ledighed at tage kurser inden for en erhvervsgruppe, som fremgår af en landsdækkende positivliste. De faglige kompetencer og kvalifikationer, som kurserne sigter at udvikle hos kursisten, skal efterspørges af arbejdsmarkedet. Kurserne på positivlisten skal desuden have et konkret jobfokus og opkvalificere til en bestemt jobfunktion.

3.21 5G-frekvensmidler skal bruges til at fremme digital omstilling

Der skal i 2020 afholdes auktioner over frekvenser bl.a. til brug for 5G-teknologi. **DI ANBEFALER**, at de penge, der kommer ind i kommende frekvensauktioner kan øremærkes til at fremme den digitale omstilling i erhvervslivet, f.eks. ved at afsætte midler til pilotforsøg med 5G, fastholde og styrke initiativet SMV:Digital m.m. Det vil styrke dansk erhvervslivs omstilling og ruste det til at komme hurtigere igennem den langvarige del af krisen.

3.22 Pakke for at sikre et dansk iværksættermiljø

Mange iværksættere og startups bliver klemte af de økonomiske konsekvenser fra corona. Konkret står mange med færdigudviklede produkter, tjenester eller prototyper, og

mangler finansieringen til at vokse (skalere) på grund af faldende investorbilighed og efterspørgsel. Det kan betyde, at en hel generation af danske iværksættere – fremtidens vækstlag i erhvervslivet – er truet på deres overlevelse, da manglende vækst for mange iværksættere er lig med undergang.

DI FORESLÅR, at der etableres en teknologisk pakke målrettet iværksættere og et styrket offentligt teknologioptag i en krisetid. Pakken går på to ben:

- Med udgangspunkt i Vækstfonden etableres en særpulje på 2,4 mia. kr. som bl.a. gennem ”funds of funds-metoden” skal skabe finansiering for iværksættere over de kommende to år. Puljen skal investeres hurtigst muligt og senest i løbet af seks måneder skal midlerne være klar til at investere i iværksættere.
- Der etableres en digital omstillingsfond på 2 mia. kr. som offentlige myndigheder frem til 2022 kan søge om midler til udvikling af nye teknologiske løsninger og forretninger i samarbejde med private spiller herunder som minimum en startup.

3.23 Udviklingsmidler til turist- og oplevelseserhvervet

Turist- og oplevelseserhvervet er et af de erhverv, som er blevet hårdest ramt af corona-krisen. Selv med hjælpepakkerne vil erhvervet kun i ringe grad have økonomi til at foretage de nødvendige investeringer i udvikling af nye produkter og oplevelser.

DER FORESLÅS, at der afsættes 50 mio. kr. årligt i en 3-årig periode til en innovationspulje for turist- og oplevelseserhvervet. Heraf skal 15 mio. kr. årligt være målrettet initiativer, der understøtter den grønne omstilling af sektoren og eller styrker digitalisering af erhvervet.

Derudover **FORESLÅS**, at der afsættes 20 mio. kr. årlig i en 3-årig periode til at understøtte udviklingsaktiviteter inden for museer og kultur.

3.24 Styrket nordisk kultursamarbejde

Den nordiske kulturstøtte (i regi af Nordisk Ministerråd) bør øges midlertidigt med i alt 20 mio. kr. til at udbrede nordisk kultur og kunst i hele Norden. **DI MENER**, at det eksempelvis kan ske i regi af Nordisk Kulturfond, som pt. uddeler 31 mio. kr. om året til kunstnere, artister og kulturprojekter. Danmarks andel (baseret på fordelingstal for 2020) er 4,36 mio. kr.

3.25 Flere unge skal have interesse for STEM

Det er vigtigt, at flere af fremtidens medarbejdere har STEM-kompetencer, så danske virksomheder fremadrettet har de bedste muligheder for at rekruttere højt kvalificerede medarbejdere inden for det tekniske og naturvidenskabelige område. STEM-kompetencerne er bl.a. afgørende for, at erhvervslivet fortsat kan udvikle grønne løsninger og dermed understøtte en bæredygtig udvikling. Det forudsætter, at flere unge gennemfører tekniske og naturvidenskabelige uddannelser.

For at styrke fødekæden til STEM-uddannelserne mener DI, at det er vigtigt, at vi animerer flere unge til at interessere sig for de tekniske og naturvidenskabelige områder. Det er efter DI's vurdering derfor vigtigt, at videnspædagogiske aktivitetscentre (VPAC) inden for naturvidenskab og teknisk videnskab bliver styrket.

Det kan ske ved at styrke den eksisterende VPAC-pulje eller ved at styrke andre initiativer, der understøtter interessen for STEM blandt de unge. Det afgørende er at styrke initiativer, der understøtter unges interesse for naturvidenskab og teknisk videnskab.

DI MENER, at området bør styrkes med 10 mio. kr.

3.26 Kick-start af vandprojekter gennem forøget MUDP-pulje

Klimapartnerskabet for Affald, Vand og Cirkulær Økonomi har fremsat en lang række forslag til, hvordan den danske vandsektor kan bidrage til at indfri Folketingets ambition om at reducere de danske klimagasudledninger med 70 pct. i 2030 samtidig med, at Danmark understøtter de globale forpligtelser.

Med henblik på en kick-start i opfyldelsen af disse målsætninger – og samtidig sikre en direkte beskæftigelseseffekt i Danmark på kort sigt – og en betydelig eksporteffekt på lidt længere sigt – **FORESLÅR DI**, at MUDP forhøjes med 40 mio. kr. målrettede initiativer.

3.27 Kick-start af digitalisering på vandområdet

Der skal etableres en fælles digital innovationsplatform på vandområdet, som vil demonstrere potentialerne i øget datadeling og digitalisering af drikkevandsforsyningen for udenlandske byer – herunder ift. klimaeffektivitet. Herudover vil det understøtte effektivisering i den danske forsyningsdrift samt øge videndeling og innovation.

Derfor **FORESLÅR DI**, at Staten afsætter 30 mio. i MUDP i 2020 til at kick-starte digitalisering inden for vandområdet målrettet 15.000 – 20.000 husstande i København og/eller Aarhus. Puljen vil blive benyttet til at finansiere nyeste teknologiløsninger inden for målere, ventiler, pumper og motorstyring, hvor data vil kunne tilgås i en åben data-platform. Puljen vil understøtte virksomheder indenfor vandsektoren og it-branchen – og det gensidige samarbejde mellem de to sektorer.

3.28 Waterlab Denmark

I forlængelse af COVID-19 krisen igangsættes hjælpepakker i adskillelige lande. Det gælder for eksempel USA, der understøtter investeringer i offentlige forsyninger på vandområdet over de kommende år. Herudover skønner Verdensbanken, at der er behov for investeringer på omkring 12 billioner kr. frem mod 2030 blot for at indfri Verdensmål nr. 6 om rent vand og sanitet. Vandområdet er en dansk styrkeposition, hvis det f.eks. måles på patenter pr. million indbyggere eller vandteknologiekspert som andel af BNP.

Med henblik på at sikre, at den danske vandsektor kan udnytte de nye muligheder i udlandet, er det afgørende at få etableret et "LivingLab". Det kan ske på samme måde som staten har støttet energisektoren i at etablere LivingLabs, bl.a. gennem EUDP. Etablering af et "WaterLab Denmark" vil demonstrere potentialerne af dansk vandteknologi på miljø, klima og økonomi for udenlandske byer og samtidig øge videndeling og innovation, der kan understøtte sektorens ambition om at fordoble eksporten til 40 mia. kr. i 2030. Herudover vil det understøtte Danmarks grønne image, den løbende effektivisering i den danske forsyningsdrift samt Folketingets ambitioner om 70 pct. reduktion af danske drivhusgasser i 2030 og understøtte de globale klimaambitioner.

Derfor **FORESLÅR DI**, at der afsættes 250 mio. kr. i en særlig "vandpulje" til at igangsætte et "WaterLab Denmark" i hhv. København og/eller Aarhus. Den særlige vandpulje kan bestå af en blanding af forsknings- & demonstrations-, erhvervsfremme- og eksportmidler. Puljen vil blive benyttet til at finansiere de nyeste teknologiløsninger inden for målere, ventiler, pumper og motorstyring og lignende samt til at facilitere demonstrationsprojektets resultater for udenlandske myndigheder. Et WaterLab Denmark vil generere en umiddelbar direkte effekt i investering af dansk vandteknologi, men det vigtigste vil være de afledte effekter, som følge af mere eksport.

DANMARK SOM STÆRK EKSPORTNATION

Eksporpen er Danmarks kilde til velstand

Danmark er en lille åben økonomi, der er dybt afhængig af udlandet, og eksporten er den vigtigste drivkraft for den økonomiske vækst i Danmark. Når det går godt for eksporten, går det godt for økonomien i Danmark.

Cirka 845.000 danske job afhænger af vores eksport. Men desværre er der allerede 80.000 jobs inden for eksport, der er ramt af afskedigelser eller midlertidige hjemsendelser på lønkomensation.

DI forventer, at eksporten samlet set vil falde med 13 pct. i 2020 i forhold til 2019. Det er et fald på ca. 170 mia. kr. Det viser med al tydelighed, at coronakrisen har voldsomme konsekvenser. Den udvikling skal vi være på forkant med.

Folketinget har allerede vedtaget en række tiltag, der kan bidrage til eksportvirksomhedernes bestræbelser på at komme forbi krisen. Men der skal mere til, når vi skal kæmpe markedsandele tilbage, når vi åbner verden op igen.

DI har udarbejdet en række tiltag, der kan bidrage til at løfte eksporten ud af krisen – på nationalt, europæisk og globalt niveau. De konkrete forslag er:

- 4.1 Udenrigsministeriet skal lægge alle kræfter i at redde dansk eksport
- 4.2 Særlig eksportindsats i det samlede danske rådgivningssystem
- 4.3 Styrket klima- og sundhedsdiplomati
- 4.4 Skatte-, moms- og toldtiltag skal understøtte eksporten
 - 4.4.1 Ændret løsning vedr. betalt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag for marts
 - 4.4.2 Ny forskudsmomsordning til eksportvirksomheder
 - 4.4.3 Danmark skal arbejde for udskydelse af betalinger af importtold mv.
- 4.5 Det indre marked skal af-coronificeres
- 4.6 International finansiering
- 4.7 Støtte til erhvervsudvikling i udviklingslandene
- 4.8 Styrket branding og markedsføring af danske styrkepositioner
- 4.9 Boost af e-eksporten
- 4.10 Flere eksportmedarbejdere i SMV'er

- 4.11 Europæisk genopretningsplan og genopretningsfond
- 4.12 Green Deal som ramme for en bæredygtig økonomi i Europa
- 4.13 EU's industripolitik skal fremme grøn omstilling og digital transformation
- 4.14 Styrkelse af det indre marked
- 4.15 Offensiv europæisk handelspolitik
- 4.16 Behov for global aftale om handel med værnemidler
- 4.17 Der skal fuld fart frem på global aftale om e-handel
- 4.18 Der er behov for en global handelsaftale for klimaløsninger

4.1 Udenrigsministeriet skal lægge alle kræfter i at redde dansk eksport

DI MENER, at Udenrigsministeriet og de danske ambassader i perioden 2020–2021 bør fokusere alle kræfter på den meget udfordrende målsætning at holde hånden under dansk eksport og danske virksomheders engagement rundt omkring i verden.

Det er en opgave, som ikke blot kræver et ekstraordinært boost af den traditionelle eksportindsats, men som trækker på og styrker alt, hvad udenrigstjenesten har af virkemidler lige fra klassisk diplomati til indsatsen i internationale samarbejdsfora. Det nye skal være, at den samlede indsats får et entydigt fokus: at hjælpe Danmark og danske virksomheder med at fastholde vores styrke og indtjening på eksportmarkederne.

På kryds og tværs af ministeriet bør medarbejderne hver på deres måde bidrage til at holde markederne åbne for danske virksomheder. De skal være opmærksomme på at spotte forsøg på protektionisme og hjælpe med at rulle dem tilbage. De skal hjælpe med de problemer, der opstår, når varer ikke kan komme frem, og løse øvrige coronarelaterede problemer på markederne.

Ministeriet skal tilpasse organisationen, så den afspejler, hvor markedsmulighederne og udfordringerne er størst. Den skal sikre sig, at værdifulde kontakter bevares i en omskiftelig tid, og den skal hjælpe virksomhederne med at opdyrke nye kunderelationer og gøre dem til en del af nye netværk. Situationen indbyder til et netværkseftersyn og til at blive bedre til at formidle opdateret viden om markederne både på lande- og sektorniveau og gøre denne viden hurtigt og nemt tilgængelig for dansk erhvervsliv.

Udenrigsministeriets store indsats med at hente strandede danskere hjem, da coronakrisen eskalerede, har vist, at ministeriet hurtigt kan omstille sin globale organisation til at varetage nye opgaver. Der er nu behov for, at der bliver lagt samme energi og kræfter i at hjælpe eksporten.

4.2 Særlig eksportindsats i det samlede danske rådgivningssystem

I forlængelse af DI's anbefaling om, at Udenrigsministeriet skal fokusere udelukkende på eksport, **FORESLÅR DI**, at regeringen tager initiativ til en samlet national indsats for dansk eksport. Indsatsen skal involvere alle relevante aktører – fra erhvervsservice og erhvervsfremme over myndighedsbetjening, offentlig rådgivning og teknologisk service til EKF, udenrigstjeneste og innovationskontorer.

Alle aktører skal have et fælles og massivt fokus på eksport og bidrage til at skabe en fælles eksportfødekæde. Derfor skal der ske en samlet koordination af, hvilke indsatser – rådgivning, udviklingsprogrammer, markedsføring mv. – der skal tilbydes virksomhederne i givne situationer. Og alle aktører skal bringe virksomhederne videre til de næste led i eksportfødekæden, hvis der er behov for det.

På den måde skabes en ”pipeline” for virksomhederne – fra ideen til eksport opstår i Brande over rådgivning via erhvervshuset til videnopbygningsprojekter i innovationssystemet til mødet med eksportrådgiveren i Bangalore.

Indsatsen skal omhandle udarbejdelse af konkrete eksportstrategier, fælles historiefortælling, informationsmaterialer, statistik, cases, markedsinformation og konkret vejledning og specialiseret rådgivning på alle niveauer og dele af forretningskæden.

Indsatsen er således en kombineret rådgivnings-, netværks-, aktivitets- og branding-kampagne. Indsatsen skal aktivere de private rådgivere og være fokusområde for alle involverede offentlige aktører. Det er vigtigt, at indsatsen koordineres og styres ét sted, så alle trækker i samme retning. Og det er helt centralt, at indsatsen bidrager til at få flere SMVer i gang med at sælge ude i verden.

Eksempler på konkrete aktiviteter og rådgivningstiltag:

- I første omgang fokuseres der på aktiviteter, der understøtter løsninger inden for energieffektivitet til USA, Indien og Tyskland.
- Specialiseret rådgivning med afsæt i eksempelvis modellen fra SMV:Digital.
- Konkrete eksportstrategier på særlige områder som eksempelvis energi, sundhed og vand.
- Særlig adgang til udviklingsprogrammer i hele innovationssystemet.

Der bør afsættes 250 mio. kr. til indsatsen samtidig med, at mulighederne for yderligere finansiering fra fonde mv. afsøges. DI deltager gerne i organiseringen af den samlede indsats.

4.3 Styrket klima- og sundhedsdiplomati

Danmark skal styrke sit strategiske klima- og grønne samarbejde internationalt i et partnerskab, hvor også erhvervslivet spiller med.

DI OPFORDRER til, at Danmark sætter øget fokus på dialogen med EU-partnere – både i Bruxelles og i de enkelte medlemsstater – med et mål om, at EU’s klimamål, delmålene for energieffektivitet og vedvarende energi samt cirkulær økonomi og vand følges op af konkret handling og investeringer i de enkelte medlemslande, og at danske erfaringer og kompetencer bringes i anvendelse. Et formaliseret myndighedssamarbejde har vist sig at være et nyttigt værktøj i den sammenhæng – suppleret med mere kommercielt rettede aktiviteter. Samme instrumenter er også virkningsfulde i landene uden for EU.

I et samarbejde mellem Udenrigsministeriet og danske fagministerier anvendes omkring 140 mio. kr. årligt (2020 – 2022) på at udstationere myndigheds- og vækstrådgivere med sektorviden i udlandet. Rådgiverne besidder en viden og et netværk, som bør synliggøres og aktiveres i et langt større omfang til gavn for dansk erhvervsliv. DI bistår naturligt med organiseringen og videreformidlingen af dette. Tilsvarende har inddragelse af repræsentanter for forsyningssektoren i rådgivning og eksportfremme f.eks. på vandområdet vist sig at være effektivt, hvorfor der bør skabes mulighed for at udbrede det yderligere. DI anbefaler, at finansieringen af rådgivere på højværdimarkeder forlænges.

Danmark har adgang til politiske drøftelser om klima og energi med mange partnere med lande i hele verden og i mange internationale fora. De praktiske, teknologiske og kommercielle løsninger, som danske aktører råder over, bør i videst muligt omfang tænkes ind og bruges aktivt i den sammenhæng. Samtænkning skaber gensidigt positive resultater – både politisk og kommercielt.

Life science er en af Danmarks største eksportsucceser. Det vil derfor være oplagt, at indsatsen med at fremme denne sektor internationalt i kølvandet på den nuværende coronakrise, opprioriteres mærkbart.

Det anbefales, at indsatsen med vækstrådgivere, der skal arbejde for at fremme danske kommercielle muligheder inden for sundhedssektoren styrkes – særligt på markeder med stor kommerciel relevans, at der indsamles mere viden om sektoren, som deles med sundhedsvirksomhederne, at der særligt nu opbygges og fastholdes et endnu tættere netværk med relevante sundhedsmyndigheder og -virksomheder på markederne, og at der sættes yderligere fokus på at gennemføre eksportfremstød og andre markedsføringsinitiativer, som omfatter sundhedssektoren.

4.4. Skatte-, moms- og toldtiltag skal understøtte eksporten

En række tiltag på skatte-, moms- og toldområdet skal sikre, at eksportvirksomhedernes rammevilkår optimeres og – i visse tilfælde – lettes for en stund.

4.4.1 Ændret løsning vedr. betalt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag for marts måned (ny låneordning efter samme model som marts-momsen for smv'er)

Da Folketinget vedtog at udsætte betalingsfrister for hhv. A-skat/arbejdsmarkedsbidrag samt moms (L 134), var det af tekniske årsager ikke muligt at udskyde de umiddelbart forestående indbetalinger for marts måned. Det er der siden kommet forskellige løsninger på.

Det har efterfølgende vist sig, at løsningen for A-skat/arbejdsmarkedsbidrag kan give udfordringer for eksporterende virksomheder med negativt momstilsvær. Det skyldes, at den manglende indbetaling af A-skat/arbejdsmarkedsbidrag optræder som et minus på virksomhedens skattekonto. Hvis virksomheden efterfølgende har krav på negativ moms, så vil denne negative moms ikke blive udbetalt, men blot blive modregnet i den skyldige A-skat/arbejdsmarkedsbidrag på skattekontoen. Dette forventes især at ramme mindre eksporterende virksomheder, der har valgt ikke at have et separat eksportmomsnummer (med tilhørende separat skattekonto).

I forvejen vil disse virksomheder have oplevet, at adgangen til at låne den seneste momsindbetaling ikke kommer dem til gode pga. et negativt momstilsvær. Dette problem opleves ikke af (typisk større) virksomheder, der har et separat eksportmomsnummer (hvor den negative moms håndteres).

På denne baggrund **FORESLÅR DI**, at der laves en ny løsning for virksomhedernes marts-indbetaling af A-skat/arbejdsmarkedsbidrag, således at virksomhederne får adgang til et 1-årigt skattefrit lån svarende til den indbetalte A-skat/arbejdsmarkedsbidrag for marts måned. Det ansøgte lån vil blive indsat på virksomhedens skattekonto. For de virksomheder, der endnu ikke har indbetalt den skyldige A-skat/arbejdsmarkedsbidrag, vil lånet dermed automatisk dække denne manglende betaling. Og de vil dermed få mulighed for at få udbetalt negativ moms.

Denne løsning betyder samtidig, at den manuelle godkendelse af ansøgninger om fritagelse for renter/gebyrer (ved manglende betaling af A-skat/arbejdsmarkedsbidrag for marts) helt kan spares væk.

4.4.2 Ny forskudsmomsordning til eksportvirksomheder

Eksportvirksomheder skal i dag vente op til ca. 1½ måned på at få momsreturn på de varer og services, virksomheden har købt fra danske underleverandører. Indtil 1. januar 2018 havde sådanne virksomheder adgang til et rentefrit lån svarende til størrelsen på

deres gennemsnitlige momstilgodehavende, men den såkaldte forskudsmomsordning blev afskaffet som led i Nordsøaftalen fra 2017.

DI FORESLÅR, at forskudsmomsordningen for eksporterende virksomheder genindføres hurtigst muligt, så eksporterende virksomheder igen får adgang til vigtig likviditet i den periode, hvor virksomheden har betalt moms, som den efterfølgende har krav på at få refunderet. Ordningen bør være rentefri i 2020 og 2021, og der kan herefter indføres en mindre rente på ordningen, så den bliver udgiftsneutral for staten.

4.4.3 Danmark skal arbejde for udskydelse af betalinger af importtold mv.

Danske virksomheder er dybt afhængige af import og globale forsyningskæder, både i forhold til at servicere danske kunder og for at kunne producere danske højværdiprodukter, som kan eksporteres.

Derfor **FORESLÅR DI** følgende tiltag, som kan give virksomhederne en hjælpende hånd på toldområdet:

- Mulighed for at udskyde betaling af importtold. I 2018 betalte danske virksomheder 3,4 mia. kr. i importtold, så samlet set er det ikke en stor udgift, men særligt i grossist- og detaildet kan importtold være en større post i budgettet. Udskydelse af importtold vil skulle aftales i fællesskab mellem EU's medlemsstater.
- Udsættelse af betaling for fejlagtige toldopgørelser. For nogle varer, eksempelvis elektronikprodukter, kan det for virksomhederne være vanskeligt at fastsætte den eksakte toldkode. Derfor kan de i nogle tilfælde være ude for at have importeret en vare under én toldkode, som rettelig burde have været importeret under en anden toldkode.

Dette giver ofte anledning til et krav fra Toldstyrelsen om efterbetaling af toldforskellen. Da kravet kan række op til 10 år tilbage i tiden, kan der for nogle virksomheder være tale om et anseeligt millionbeløb.

I den aktuelle situation foreslår DI, at Toldstyrelsen giver virksomhederne mulighed for at udsætte betalingen af sådanne efterkrav, indtil krisen er drevet over.

- Suspendere fragtrater i forbindelse med toldberegning. De internationale logistik-kæder er aktuelt alvorligt forstyrret, hvorfor virksomhederne ofte er ude for at skulle betale væsentligt mere for fragt end tidligere, bl.a. fordi luftfragt er blevet væsentligt dyrere, og i nogle tilfælde er den eneste mulighed for at sikre rettidig levering.

DI FORESLÅR derfor, at virksomhederne kan undlade at indregne fragt i forbindelse med beregningen af importtold, indtil krisen er drevet over.

4.5 Det indre marked skal af-coronaficeres

Uden et velfungerende indre marked vil væksten på vores europæiske nærmarkeder udeblive. Desværre har krisen ført til tilbageslag for det indre marked med uhensigtsmæssige tilløb til selvforsyning og beskyttelse af egne markeder og virksomheder. Der er behov for en plan til at genoprette det indre marked. På sigt er der også behov for at styrke det indre marked.

DI MENER, at der fra dansk side således bør arbejdes for, at EU-Kommissionen foretager en grundig og case-baseret kortlægning af de nye barrierer, der er opstået i det indre marked som følge af coronakrisen. De enkelte medlemslande bør herefter fremlægge en plan for, i hvilket tempo de enkelte barrierer kan fjernes.

Samtidig vil DI gerne søsætte et projekt ”Eksportbarrierer i EU” sammen med relevante ministerier. Formålet med projektet skal være at kortlægge de barrierer, der er indført under coronakrisen i Europe med henblik på at få dem afskaffet.

4.6 International finansiering

Øget adgang til eksportkredit udgør en vigtig del af regeringens eksisterende hjælpepakker til erhvervslivet. Der er i EKF gennemført vigtige initiativer i form af likviditetskaution og genforsikring af eksportordrer. Det er vigtigt, at kendskabet til ordningerne markedsføres målrettet til både banker og virksomheder, og at ordningerne udvides, hvis efterspørgslen kræver det.

EKF tilbyder imidlertid ikke et tilfredsstillende eksportgarantiinstrument, der kan garantere betaling for rådgiveropgaver udført i usikre lande. Det betyder, at rådgivere afstår fra at byde på attraktive kontrakter, fordi risikoen er for høj. Problemet er, at der er meget store krav til bevisbyrden, der kan udløse garantien. Garantien kan ikke udløses, før der ligger en retslig afgørelse, der fastslår, at projektet er leveret.

DI FORESLÅR derfor forbedrede eksportgarantier, i form af advance payment-garantier og i rådgiverprojekter generelt. Det vil kunne give virksomhederne mod på at gå ind i internationale projekter, trods den større økonomiske risiko, der følger af coronakrisen.

Tilsvarende bør renteudligningsordningen CIRR, som blev lukket i februar 2008 i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2008, genindføres. I dag har danske eksportørers udenlandske konkurrenter med adgang til CIRR en konkurrencemæssig fordel. En genåbning af CIRR vil styrke danske eksportvirksomheders konkurrenceevne.

Der er også behov for en effektiv oplysningskampagne, der kan sikre bedre kendskab til EKF's produkter. Ordningen med ”eksportambassadører” skal forbedres og synliggøres. Det vil også være en god ide, at EKF styrker sin globale tilstedeværelse, herunder ved at udstationere medarbejdere på vigtige nøglemarkeder, herunder i Kina.

Der er også et stort behov for, at EKF er parat til at påtage sig større risici, end de har været parate til de senere år. Det må forventes, at mange af disse kunder og lande allerede har fået – eller snart får – en ringere rating i hvert fald for en periode.

Danmark er medejer af de nordiske finansieringsinstitutioner NIB, NOPEF og NEFCO. I denne ekstraordinære situation bør man undersøge, hvordan alle tre organisationer bedst muligt kan afbøde krisen og understøtte danske og nordiske virksomheders konkurrencekraft. Det kan være i form af credit lines fra NIB, udvidelse af landegrupperne, mere lempelige vilkår for ansøgninger og fremrykning af puljer samt hurtigere sagsbehandling. Der bør også afsættes flere frie midler til finansiering af forstudier hos NOPEF. Sidstnævnte gælder i øvrigt også de relevante danske finansieringsinstitutioner.

4.7 Støtte til erhvervsudvikling i udviklingslandene

Det er vigtigt, at dansk udviklingsbistand geares til at kunne hjælpe og støtte massivt op om erhvervslivet i udviklingslandene. Udviklingslandene mærker allerede nu den globale afmatning og den negative reaktion på de finansielle markeder, og der er mere end nogensinde før behov for at sikre, at sunde virksomheder kan arbejde videre. Det er vigtigt både for virksomhederne og for den økonomiske udvikling og beskæftigelse i udviklingslandene. I forlængelse heraf bør der være et stærkere fokus på, hvordan udviklingsbistand kan understøtte eksport af dansk ekspertise inden for eksempelvis grøn omstilling, herunder især vandteknologi

Ud over at understøtte sundhed, vand og andre kritiske sektorer, bør der ses på mulighederne for at understøtte fastholdelsen af jobs, særligt i Afrika. Det kan ske ved at sikre likviditet til lokale virksomheder via samarbejder med lokale banker og internationale finansielle institutioner som den Afrikanske Udviklingsbank.

Der bør også være fokus på at understøtte de virksomheder, som dansk udviklingsbistand har investeret i igennem tiden, herunder gennem IFU.

Desuden kan der være behov for at øge fokus på at fremrykke aktiviteter, der under alle omstændigheder er behov for, og som kan være med til at holde hjulene i gang, herunder projektudvikling. Danske virksomheders ressourcer og kompetencer kan også bruges til at udvikle løsninger, der kan være med til at afbøde virkningerne af coronakrisen i udviklingslandene. Der kan eksempelvis være tale om nye produkter og services, som kan gøre en forskel i relation til sundhed, vand og sanitet, socio-økonomiske faktorer og sikkerhed

Endeligt bør der ses på mulighederne inden for EU's globale engagement og det kommende Instrument for Naboskab, Udvikling og Internationalt samarbejde (NDICI). Her vil et fokus på klima, energi, vand og grøn omstilling i den kommende NDICI-forordning kunne skabe stor effekt både i udviklingslandene, for klimaet, miljøet og for danske virksomheder.

DI FORESLÅR, at der inden for rammen af dansk udviklingsbistand afsættes midler til følgende initiativer:

- 50 mio. kr. til en ekstra garantipulje til sikring af likviditet til virksomheder i Afrika via lokale finansielle institutioner. Det kan eventuelt være i regi af African Guarantee Facility, som Danida har været med til at etablere.
- 20 mio. kr. til IFU med henblik på at sikre likviditet og på anden måde sikre fastholdelse af arbejdspladser hos virksomheder, som IFU og Danida har investeret i.
- 10 mio. kr. til en pulje til projektudvikling i udviklingslande med fokus på grøn vækst.
- Der oprettes en Challenge Fund på 50 mio. kr., som danske virksomheder kan søge til udvikling af innovative produkter og projekter, der kan afbøde virkningerne af coronakrisen i Danidas prioritetslande og øvrige lande, hvor danske bistandsinstrumenter er aktive.
- UM skal arbejde for, at EU's globale engagement og NDICI har klima, energi, vand og grøn omstilling som overliggende prioritet.

4.8 Styrket branding og markedsføring af danske styrkepositioner

Som en lille, åben økonomi har Danmark behov for at samle og koordinere indsatsen om at brande Danmarks styrkepositioner.

Det er et centralt afsæt for fortsat udvikling af eksporten og mulighederne for både eksisterende og eksportparate virksomheder i Danmark, at vi fastholder og styrker den internationale opmærksomhed på danske styrkepositioner. De nationale brandingkonsortier spiller en vigtig rolle i at løfte opgaven både i og uden for Danmarks grænser med fysiske og digitale eksportaktiviteter. I den kommende tid er det ekstra vigtigt at få formidlet de danske styrkepositioner for fuld kraft.

DERFOR ANBEFALER DI, at der afsættes 50 mio. kr. i 2020 og 75 mio. i 2021 til at styrke og igangsætte specifikke og markedsrettede indsatser inden for blandt andet følgende områder:

- Danmark som grønt eksportland af eksempelvis energiløsninger og vandteknologi
- Markedsføring af Danmark inden for life science
- Markedsføring af den danske fødevareklynge
- Markedsføring af de kreative erhverv
- Tiltrækning af turister

4.9 Boost af e-eksporten

Stadig flere kunder starter deres søgen efter nye leverandører online. I Danmark er tallet 80 pct. ifølge en analyse fra DI Handel. Når værdikæder i denne tid brydes op, og kunder over hele verden skal finde nye leverandører, skal danske virksomheder stå stærkt. En digital tilstedeværelse øger chancen for at blive fundet og valgt.

DI's konkrete erfaring viser, at ganske få timers rådgivning kan være nok, hvis virksomheder får individuel rådgivning, der er målrettet deres aktuelle behov. Helt afgørende er en indledende screening af virksomhedens nuværende set-up, herunder om digitale og logistiske procedurer er egnede til eksport. Igennem screeningen konkretiseres det, hvor der efterfølgende er behov for rådgivning, f.eks. om logistik, viden om specifikke markeder, jura mv.

DI FORESLÅR at tilføre SMV:Digital 20 mio. kr. ekstra, målrettet en kickstart af danske SMV'ers e-eksport baseret på den beskrevne model. SMV:Digital er et kendt erhvervsfremmeprogram blandt danske virksomheder, som DI i øvrigt mener bør tilføres markant flere midler.

4.10 Flere eksportmedarbejdere i SMV'er

Mange eksportvirksomheder må afskedige medarbejdere som resultat af vigende salg pga. coronakrisen. Vi har en fælles interesse i at sikre, at både disse og nyuddannede eksportrelevante medarbejdere kommer i job så hurtigt som muligt. Derudover er det også en fælles ambition, at endnu flere virksomheder kommer i gang med og udvikler eksportarbejdet.

DERFOR FORESLÅR DI, at der etableres en ordning, hvor SMV'er kan søge om støtte til at ansætte en medarbejder, der i særlig grad kan bidrage til at løfte virksomhedens eksportaktiviteter.

Det anbefales at tage afsæt i modellen fra ordningen "landdistriktsvækstpilot" under innovationsfonden, hvor virksomheder kan søge om midler til et eller to år på hhv. 150.000 og 300.000 kr. til ansættelsen af medarbejderen. DI foreslår, at der afsættes 25 mio. kr. om året i 2020 og 2021 til ordningen.

4.11 Europæisk genopretningsplan og genopretningsfond

Danske virksomheder eksporterede sidste år varer og tjenesteydelser til det indre marked for 755 mia. kr. Samtidig er to tredjedele af de 845.000 danske job (før coronakrisen brød ud), der er knyttet til eksport, direkte afhængige af det indre marked. Det forhold, at hele Europa er i økonomisk krise, vil påvirke efterspørgslen på danske varer og services. En national indsats for at øge dansk eksport bør derfor have EU som en væsentlig del af løsningen. DI opfordrer derfor regeringen til at arbejde for en koordineret europæisk køreplan for, hvordan vi får gang i økonomien igen på europæisk niveau.

Der er først og fremmest behov for en samlet europæisk genopretningsplan med en tilhørende genopretningsfond. Størrelsen på genopretningsfonden skal afspejle den ekstraordinært vanskelige økonomiske situation, som Europa befinder sig i. Genopretningsfonden skal bruges til at investere i projekter, der øger efterspørgslen i europæisk økonomi og dermed udfylde hullerne i virksomhedernes ordrebøger. Genopretningsfonden skal gennem målrettede investeringer i forskning, udvikling, infrastruktur, sundhed, grøn omstilling og digital transformation bringe europæisk økonomi tilbage på normalniveauet og styrke EU's konkurrenceevne på længere sigt.

Alle vækstskabende investeringer, der kan fremrykkes, bør fremrykkes. Samtidig må projekter, der kan sætte gang i de økonomiske hjul, ikke forsinkes på grund af tunge procedure- og godkendelsesprocesser. Derfor skal det på alle niveauer (europæisk, nationalt og lokalt) undersøges om administrative krav, der fungerer som flaskehalse, kan fjernes helt eller suspenderes midlertidigt.

4.12 Green Deal som ramme for en bæredygtig økonomi i Europa

Planen for Europas økonomiske genopretning skal ikke kun skabe vækst. Den økonomiske genopretningsplan er også en mulighed for at skabe det Europa, vi gerne vil have i fremtiden. Det gælder ikke mindst i forhold sikre et bæredygtigt Europa. Derfor skal European Green Deal anvendes som investeringsguide for en bæredygtig økonomisk genopretning i Europa. Den økonomiske genopretningsplan er kort sagt en mulighed for at sætte handling bag ambitionerne i Green Deal og dermed fremme den grønne omstilling i Europa.

Genopretningsplanen skal bl.a. øge investeringer i medlemslandenes energisystemer, som eksempelvis udbygning af vedvarende energiproduktion, men også bindende mål for øget energieffektivitet i bygninger og i industrien samt bedre integration mellem forskellige energiformer (sektorkobling). Samtidig bør vi fremme den cirkulære økonomi og investere mere i nye grønne teknologier, herunder også inden for vand- og transportsektoren.

DI MENER, at nedenstående initiativer i Green Deal som minimum bør integreres i EU's genopretningsplan. Det er samtidig vigtigt, at tidsplanen for de enkelte strategier og lovforslag, der skal udmønte Green Deal, overholdes:

- Grøn renoveringsbølge i Europa.
- Strategi for offshore vind i Europa.
- Strategi for sektorkobling, som er nøglen til fremtidens bæredygtige energisystemer.
- Handleplan for cirkulær økonomi med et særlig fokus på dels genanvendelse af materialer og dels teknologier inden for vandsektoren.
- Opdateret strategi for bæredygtig finansiering - som en del af en større indsats for at reducere det investeringsgab, som Europa står over for i forhold til at opnå EU's klimamål for 2030. Særligt taksonomien for bæredygtig finansiering skal bidrage til at gøre det mere attraktivt for privat kapital at finansiere bæredygtige projekter.

4.13 EU's industripolitik skal fremme grøn omstilling og digital transformation

EU's industripolitik skal understøtte Europas grønne omstilling og digitale transformation. De værktøjer, som EU-Kommissionen har foreslået til at udvikle strategiske værdikæder/industrielle økosystemer i Europa, skal fremme den dobbelte transformation af Europa (grøn og digital).

Den nye industripolitiske værktøjskasse skal bruges til at sætte fart på udvikling af nye teknologier, der kan fremme en bæredygtig udvikling, herunder effektiviseringstiltag, batteriteknologi, Power-to-X teknologi, CCUS teknologier (Carbon Capture, Utilisation and Storage).

Som led i EU's nye industripolitik **MENER DI**, at skal EU's retningslinjer for statsstøtte skal moderniseres. Reglerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og vedvarende energi skal i højere grad understøtte Europas grønne omstilling ved blandt andet at fremme udvikling af nye grønne teknologier. Reglerne skal samtidig sikre fair konkurrence inden for EU. Derudover skal der indføres mindre rigide godkendelsesprocedurer og en særlig fast track procedure for grønne infrastrukturprojekter.

EU's industripolitik skal også fremme en datadrevet europæisk økonomi. Europa har en stærk fremstillingsindustri. Det er et godt udgangspunkt for at udvikle og tage nye digitale teknologier til sig. Hvis Europa skal være med i det globale kapløb om fremtidens teknologier, kræver det imidlertid et massivt løft i digitale investeringer, herunder i 5G, cybersikkerhed og kunstig intelligens.

Coronakrisen har tydeliggjort betydningen af at have en stærk sundheds- og life science industri i Europa. En europæisk lægemiddelstrategi udarbejdet med stærk repræsentation af Danmark bør derfor ligeledes være en central del af EU's industripolitiske arbejde, herunder i forhold til at styrke industrielle økosystemer med særlig strategisk betydning for Europa.

4.14 Styrkelse af det indre marked

Coronakrisen har ført til nye barrierer i det indre marked, som bør kortlægges og fjernes (jf. forslag nr. 5 ovenfor). Men der er behov for mere end det. Det indre marked, som det så ud før coronakrisen, var bestemt heller ikke uden sine fejl og mangler. **DI MENER** således, at der er behov for samlet plan til at forbedre og udbygge det indre marked – både for varer, tjenester og arbejdskraft i EU27 og EØS.

Services er den største og hurtigst voksende sektor i Europa. Desværre fungerer det indre marked for services langt fra optimalt. Fjernelse af eksisterende barrierer på serviceområdet vil øge væksten i Europa med EUR 338 mia. om året, svarende til 2,4 pct. af EU-landenes BNP.

Med publikationen "EU Tjekket" kortlagde DI i 2018 en række af disse barrierer. EU-Kommissionen har i en ny redegørelse fra 2020 nu selv peget på mange af de samme barrierer. Dette er et godt udgangspunkt for det videre arbejde med at fremme et velfungerende indre marked, som vil gavne hele Europa.

I forhold til Storbritannien, som efter udtrædelsen af EU ikke længere vil være en del af det indre marked, bør man fra dansk side arbejde for at sikre mindst mulig fragmentering i den fremtidige samarbejdsrelation med Storbritannien.

4.15 Offensiv europæisk handelspolitik

EU's handelspolitik spiller en afgørende rolle for at give danske virksomheder en lettere adgang til de globale markeder. I en tid, hvor protektionismen vinder indpas mange steder i verdenen, er det derfor af største vigtighed, at EU fastholder en offensiv handelspolitik. EU har færdigforhandlet en handelsaftale med Mercosur-landene, som aktuelt afventer godkendelse i EU's forskellige institutioner. **DI MENER**, at denne proces skal op i gear, så europæiske og danske virksomheder hurtigst muligt kan komme til at drage fordel af aftalen. Tilsvarende har EU netop afsluttet forhandlingerne om en opdateret handelsaftale med Mexico. Også her bør det sikres, at aftalen hurtigst muligt bliver godkendt i EU.

Inden udgangen af 2020 bør EU desuden have som ambition at have færdiggjort de aktuelle handelsforhandlinger med New Zealand, Australien og Kina – sidstnævnte er afgrænset til en investeringsaftale men bør på sigt skabe afsæt for egentlige handelsforhandlinger. I løbet af 2021 bør der desuden arbejdes for at få genoptaget forhandlingerne om en handelsaftale med USA.

4.16 Behov for global aftale om handel med værnemidler

Under finanskrisen var G20-landene relativt gode til at samarbejde om at få løsnet op for de globale, finansielle markeder. Under coronakrisen har samarbejdet desværre været mindre velfungerende, bl.a. fordi alle lande har kæmpet om, hvad der har vist sig at være en knap ressource: værnemidler og medicinsk udstyr til bekæmpelse af krisen.

Mange lande har derfor etableret eksportrestriktioner på værnemidler, udstyr, medicin og råvarer til produktion heraf. Men mens det på den korte bane kan virke logisk, så fører det på den lange bane til, at alle får sværere ved at få dækket deres behov, fordi der bliver skabt flaskehalse og restriktioner, som gør, at værnemidler, udstyr og råvarer ikke kan sendes derhen, hvor der er mest behov for dem.

For at undgå en lignende situation fremadrettet, **MENER DI** således, at der er behov for en global aftale i regi af WTO om at fjerne told på værnemidler og basalt medicinsk udstyr. Aftalen skal desuden sikre, at landene ikke indfører tekniske handelsbarrierer eller restriktioner på eksport eller import af de pågældende produkter.

4.17 Der skal fuld fart frem på global aftale om e-handel

Coronakrisen har også gjort det klart for os, i hvor høj grad digitalisering er blevet et grundvilkår for et velfungerende samfund. Uden digitale løsninger til at opretholde hjemmearbejdspladser, håndtere online møder og lade virksomhederne fortsætte deres salg via e-handelsløsninger, ville krisen have sat den globale landsby totalt i stå.

DI MENER derfor, at det er afgørende, at de globale rammer er på plads til at sikre, at digitale løsninger kan stilles til rådighed for alle, at data kan overføres frit og forsvarligt på tværs af landegrænser, og at vi kan handle digitalt og sikkert med hinanden. En række af WTO's medlemmer – herunder EU – forhandler aktuelt om en global aftale om e-commerce. Disse forhandlinger bør afsluttes hurtigst muligt, så vi kan få sikret de globale rammevilkår for digital handel

4.18 Der er behov for en global handelsaftale for klimaløsninger

Coronakrisen har kastet mange, lange skygger, herunder også på klimaudfordringen. Men den udfordring er jo ingenlunde forsvundet. Derfor står vi også nu med en gylden mulighed for at gøre vejen ud af krisen grøn og bæredygtig. Ved at investere i klimaløsninger og effektiviseringer inden for alle relevante sektorer, kan vi således både få taget hånd om klimaudfordringen og få genstartet den globale økonomi i et grønt gear.

Det arbejde ville både blive billigere og mere effektivt, hvis klimaløsninger blev gjort billigere og lettere at handle på tværs af landegrænserne. En række WTO-medlemmer, blandt andet EU, har tidligere søgt at opnå enighed omkring en såkaldt Environmental Goods Agreement. Forhandlingerne strandede imidlertid i 2016, blandt andet på grund af uenighed om, hvilke produkter, der kan betegnes som miljørigtige.

DI MENER, at der er behov for at få genoptaget disse forhandlinger. Det bør ikke nødvendigvis ske med afsæt i de produkter, som førte til at forhandlingerne strandede i 2016, men kan med fordel ske med fokus på de varer og services, som kan bidrage til at indfri målsætningerne fra Paris-aftalen.

FLERE PENGE MELLEM HÆNDERNE TIL BORGERE OG ERHVERVSLIV

For at lette omkostninger for borgere og virksomheder – og for at sætte gang i økonomien – er det oplagt at fremrykke en række vedtagne, men endnu ikke gennemførte skattelettelser. Da lettelser på sigt allerede er finansieret, vil en fremrykning alene belaste statsfinanserne i perioden frem til lettelserne alligevel ville have fået effekt. Tilsvarende bør en række aftalte skattestigninger, som efter planen skulle have haft effekt fra 2021, udskydes i hvert fald til 2022. Yderligere anbefaler DI, at de indefrosne feriepenge sættes i spil under særlige forudsætninger. De konkrete forslag er:

- 5.1 Statslig udbetaling af feriepenge
- 5.2 Fremryk indfasning af resten af Skatteaftalen 2012
- 5.3 Udskyd aftalte skattestigninger
- 5.4 Adgang til ekstraordinær 'carry back' fra 2020 til 2019
- 5.5 Ekstraordinær mulighed for at straksafskrive investeringer
- 5.6 Fuld afløftning af virksomheders omkostning til restaurationsmoms
- 5.7 Afskaffelse af den kommunale dækningsafgift
- 5.8 Fradrag for eksterne omkostninger vedrørende strategiske tilpasninger mv.
- 5.9 Afskaffelse af begrænsning på udnyttelse af fremførte underskud
- 5.10 Afskaf forsikringsafgiften på lystfartøjer
- 5.11 Suspendér 225-timers reglen i 2020
- 5.12 Afskaf G-dagene helt

5.1 Statslig udbetaling af feriepenge

Overgangen til den nye ferielov indebærer, at der indefryses feriemidler, som optjenes i overgangsfasen – 1. september 2019 til 31. august 2020 – og som først udbetales til lønmodtageren på personens pensioneringstidspunkt.

Der forventes at blive opsparet omkring 100 mia. kr. som indefrosne feriepenge. Af de opsparede midler på omkring 100 mia. kr. er en mindre del, formentlig omkring 10 mia. kr., sparet op i Feriekonto, mens hovedparten opbevares hos virksomhederne indtil udbetaling. Hovedparten af midlerne kan således ikke blot udbetales til lønmodtagerne, uden det forringer virksomhedernes likviditet. Først ved optjeningsperiodens afslutning ultimo august 2020 vil det samlede optjente beløb kunne opgøres. Der sker dog en løbende registrering af de optjente beløb via e-indkomst.

DI FORESLÅR, at lønmodtagerne får mulighed for at få alle deres indefrosne feriepenge udbetalt. For at undgå likviditetsdrænet i virksomhederne bør staten som en engangsudbetaling overføre midlerne (for den del, der ikke er sparet op i Feriekonto) til hver enkelt lønmodtager. Under antagelse af, at 90 pct. vælger at få deres penge udbetalt, vil der samlet blive frigivet godt 55 mia. kr. til forbrug (eller opsparing) for lønmodtagerne. Til gengæld vil lønmodtageren så ikke have beløbet til rådighed ved sin pensionering. Det er ikke meningen, at der afholdes ferie i forbindelse med udbetalingen.

5.2 Fremryk indfasning af resten af Skatteaftalen 2012 (beskæftigelsesfradrag mv.)

I Skatteaftalen 2012 blev aftalt en række personskattelettelser med gradvis indfasning frem til 2022. Der udestår således både lempelser, som kan fremrykkes fra 2021 til 2020 (med ét år), og lempelser, der kan fremrykkes fra 2022 til 2020 (med to år).

DI FORESLÅR, at de aftalte lempelserne fremrykkes, så de får helårseffekt fra 2020. I alt er der tale om skattelettelser for i alt knap 450 mio. kr. i 2020 (godt 250 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd). Heraf stammer langt størstedelen fra højere beskæftigelsesfradrag.

5.3 Udskyd aftalte skattestigninger

Indtil danske virksomheder er på fode igen oven på den aktuelle krise, bør en række aftalte / vedtagne skattestigninger udskydes, således at de ikke træder i kraft som planlagt i 2021. Det drejer sig om en række relativt mindre skattestigninger på i alt ca. 100 mio. kr. (60 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd) som f.eks. registreringsafgift på fly og højere lønsumsafgift.

Endvidere bør forhøjelsen af generationsskifteskatten i 2020 udskydes i den aktuelle situation. Forhøjelsen vil oplagt kunne udskydes, indtil der er fastlagt en fast model for retskrav på opgørelse af beskatningsværdien, som den af regeringen nedsatte ekspertgruppe arbejder på.

5.4 Adgang til ekstraordinær "carry back" fra 2020 til 2019

DI FORESLÅR, at der ekstraordinært gives mulighed for, at virksomheder med underskud i 2020 kan modregne disse i eventuelle 2019-overskud med henblik på nedsættelse af virksomhedens 2019-selskabsskattebetaling (såkaldt "carry back"). De facto vil dette give virksomhederne mulighed for at få udbetalt skatteværdien af deres 2020-underskud (forudsat at de har et korresponderende 2019-overskud, som de har betalt selskabsskat af).

Det 2020-underskud, der på denne måde aktiveres, kan følgelig ikke fremføres og modregnes i fremtidige overskud, hvilket vil føre til øget selskabsskattebetaling i fremtiden. Af samme årsag er der primært tale om en tidsmæssig forskydning af selskabsskattebetalingen, og forslaget har begrænset varig effekt på statens finanser. Den kortsigtede effekt er svær at beregne, da det afhænger af størrelsen på virksomhedernes 2020-underskud (og om de har korresponderende 2019-overskud).

5.5 Ekstraordinær mulighed for at straksafskrive investeringer

For at sætte ekstra gang i økonomien her og nu **FORESLÅR DI**, at virksomhederne ekstraordinært i årene 2020 og 2021 får adgang til at straksafskrive op til 100 pct. af deres investeringer i driftsmidler (f.eks. robotter) samt installationer (f.eks. ventilationsanlæg eller varmtvandsanlæg). Den del af investeringen, som ikke afskrives i 2020 eller 2021, afskrives fra og med 2022 efter de almindelige regler.

Driftsmidler afskrives i dag normalt med 25 pct. årligt efter saldometoden, mens installationer normalt afskrives med 4 pct. om året (lineært). Forslaget vil derfor give virksomheder med overskud et kraftigt incitament til at foretage investeringer i 2020 og 2021, herunder i forbindelse med etableringer af aktiviteter i Danmark. Det vil alt andet lige medføre en lavere selskabsskattebetaling i 2020 og 2021 som følge af øgede afskrivninger, hvilket på kort sigt vil medføre et provenutab for staten. Til gengæld vil de private investeringer stige i samme periode. På sigt vil begge disse effekter udlignes i de efterfølgende år, da afskrivningsgrundlaget kun kan bruges én gang. Der er derfor først og fremmest tale om en tidsmæssig forskydning af selskabsskattebetalingen med begrænset varig effekt for statskassen og de private investeringer.

5.6 Fuld afløftning af virksomheders omkostning til restaurationsmoms

Der knytter sig i dag særlige regler til afløftningen af virksomheders udgifter til restaurationsmoms. Selv om udgifterne er strengt forretningsmæssige, kan momsudgifterne hertil således kun afløftes med ¼ (mod ¼ afløftning for øvrige erhvervsudgifter).

For både at reducere virksomheders generelle omkostninger – og særligt for at stimulere erhvervslivets efterspørgsel på restaurationsydelser (f.eks. i forbindelse med konferencer) – **FORESLÅR DI**, at afløftningsprocenten for momsudgifter til restauration hæves. Dette svarer til den normalisering, der i perioden 2011–2015 blev gennemført for virksomheders hotelmomsudgifter. Skattelettelsen udgør ca. 1 mia. kr. pr. ¼ yderligere afløftning, hvilket vil sige, at fuld normalisering koster ca. 3 mia. kr. (helårseffekt). Gennemføres fuld normalisering med effekt fra og med 2. halvår 2020 vil effekten i 2020 være ca. 1½ mia. kr. (besparelsen for virksomheder og statens mindreprovenu er nogenlunde 1:1)

5.7 Afskaffelse af den kommunale dækningsafgift

Den kommunale dækningsafgift på erhvervsjendomme udgør en stor udfordring for erhvervslivet i de knap 40 kommuner, som opkræver afgiften. Afgiften skal betales uanset omsætning og overskud, og samtidig står den i vejen for bl.a. energirenoveringer af erhvervsbygninger, fordi energirenoveringer øger værdien af bygningen, hvilket udløser en højere dækningsafgift.

DERFOR FORESLÅR DI en afskaffelse af dækningsafgiften fra og med andet halvår 2020. Afskaffelsen vil lette virksomhedernes 2020-skat med ca. 1,3 mia. kr. og herefter med 2,5 mia. kr. årligt. Det foreslås, at staten kompenserer kommunerne for dette tab. Provenutabet efter tilbageløb og adfærd udgør ca. 700 mio. kr. i 2020 og herefter det dobbelte.

5.8 Fradrag for eksterne omkostninger vedrørende strategiske tilpasninger mv.

Virksomheder har efter gældende ret ikke fradrag for eksterne udgifter, der har til formål at tilvejebringe et nyt indkomstgrundlag, enten i form af start af en helt ny virksomhed eller ved udvidelse af en igangværende virksomhed ud over dens hidtidige rammer. Det må imidlertid forventes, at den igangværende krise vil udløse et udbredt behov for virksomhedstilpasninger. Hvor mange større virksomheder i den forbindelse vil kunne

gøre brug af interne ressourcer – med fradrag – så vil især mindre virksomheder ofte være nødt til at tilkøbe ekstern rådgivning, som der pt. ikke er fradrag for.

DI FORESLÅR derfor at udvide fradragsretten for omkostninger vedrørende strategiske tilpasninger til også at omfatte eksterne omkostninger – med effekt allerede fra 2020. Udvidelsen vurderes at ville sænke virksomhedernes skatteregning med ca. 120 mio. kr. årligt (ca. 100 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd).

5.9 Afskaffelse af begrænsning på udnyttelse af fremførte underskud

Krisen må – trods hjælpepakker – forventes at ville betyde, at en lang række virksomheder får et skattemæssigt underskud i 2020. Under normale omstændigheder ville dette underskud kunne modregnes i efterfølgende overskud, således at virksomheden (igen) først skal betale selskabsskat, når underskuddet er dækket. Imidlertid har der siden 2012 været en begrænsning på virksomhedernes udnyttelse af tidligere underskud til at nedbringe årets underskud. Aktuelt vil det betyde, at mange virksomheder kommer til at skulle betale selskabsskat før dette års underskud er dækket. Det vil hæmme virksomhedernes genopretning ved at dræne dem for de penge, der er nødvendige for at få virksomheden op i gear.

DI FORESLÅR at afskaffe begrænsningen på udnyttelse af fremførte underskud. En afskaffelse er stort set provenuneutral på sigt, men vil på den korte bane koste staten et mindre milliardbeløb afhængig af størrelsen på de opbyggede underskud, og hvor hurtigt de kan udnyttes. DI skønner med stor usikkerhed, at den umiddelbare skattebesparelse vil være omkring 1½ mia. kr. årligt i årene 2020 og 2021, svarende til omkring 1 mia. kr. årligt efter tilbageløb og adfærd.

5.10 Afskaf forsikringsafgiften på lystfartøjer

DI FORESLÅR, at den nuværende forsikringsafgift på lystfartøjer afskaffes. Afgiften fører til ”grænsehandel”, da bådejere ved at få deres lystfartøjer vinteropbevaret i udlandet slipper for at betale afgiften for den periode, som båden er i udlandet. Afgiften betyder, at danske bådebyggere og -værfter går glip af en betydelig million omsætning, da bådene også bliver renoveret, serviceret og forårsklargjort, når de alligevel bliver vinteropbevaret i udlandet.

En afskaffelse af afgiften vil dermed fastholde omsætning og arbejdspladser i Danmark.

Der betales 1 pct. i forsikringsafgift beregnet ud fra forsikringssummen. Pt. budgetteres der med et umiddelbart provenu på 90 mio. kr. I 2017 oplyste Skatteministeriet at en halvering af afgiften (fra 1,35 pct.) ville betyde, at provenuet ville falde med 45 mio. kr. (efter tilbageløb og adfærd) fra 130. Det betyder, at en afskaffelse af forsikringsafgiften vil koste ca. 60 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd.

5.11 Suspender 225-timers reglen i 2020

Med gældende regler skal kontanthjælps-, uddannelseshjælps- og integrationsydelsesmodtagere, der har modtaget ydelsen i sammenlagt 1 år i løbet af de sidste 3 år, have arbejdet mindst 225 timer inden for de seneste 12 kalendermåneder. **DI FORESLÅR**, at 225-timers reglen suspenderes i 2020 tilsvarende den generelle suspension af rådighedsforpligtigelsen for de ledige. Dansk økonomi står i en helt særlig udfordret situation og det må forventes at være ganske usikkert for mange i målgruppen at finde tilstrækkelige jobmuligheder i 2020.

I forbindelse med en suspendering af 225-timers reglen i 2020 vil man ved genindførslen kunne lave en overgangsordning, som da 225-timers reglen blev indført i 2016. Modtage-

ren af kontanthjælps-, uddannelseshjælps- og integrationsydelse kan i en overgangsperiode (f.eks. fra 1. januar 2021 til 1. juli 2021) i stedet skulle have haft 113 timers ordinært og understøttet arbejde inden for de seneste seks kalendermåneder.

I forbindelse med aftalen Jobreform I fra 2015 blev det skønnet, at 225-timers reglen bidrager med godt 100 mio. kr. årligt til de offentlige finanser efter skat og tilbageløb og inkl. adfærd, hvilket derfor umiddelbart forventes at være udgiften for at suspendere ordningen i 2020. Dertil kommer et evt. mindre bidrag til de offentlige finanser i en mulig overgangsperiode ved genindførelsen af reglen.

5.12 Afskaf G-dagene helt

Takket være brede politiske aftaler er antallet af G-dage (ledighedsdage hvor dagpenge til forsikrede ledige betales af arbejdsgiveren) reduceret til to G-dage. Senest har et enigt Folketing vedtaget en midlertidig suspendering af G-dagene frem til 31. maj 2020.

DI FORESLÅR, at Folketinget vedtager permanent at afskaffe G-dagene, når den midlertidige suspendering udløber. Den umiddelbare besparelse for arbejdsgiverne skønnes at være på omkring 100 mio. kr. i 2020, stigende til det dobbelte fra og med 2021. Merudgiften for staten vil være omkring 75 mio. kr. i 2020 stigende til det dobbelte fra og med 2021.